Barış mücadelesini büyütelim!
Kapitalizmin krizi bütün dünyayı savaşa sürüklerken halkların barışını savunalım!

toplumsal özgürlük

facebook.com/ToplumsalOzgurlukPartisi twitter.com/toplumsalozgur 3,5 TL / Ağustos - Eylül 2022

TÜİK enflasyonu

Mustafa Durmuş

Yüksek enflasyon bir süredir Türkiye'yi, özellikle de yoksul emekçileri kasıp kavuruyor. Halkımız bu koşullarda yaşayabilmek için adeta bir savaş veriyor. Ülkeyi yönetenler yüksek enflasyonu önlemeye dönük herhangi bir ciddi adım atmazken, TÜİK enflasyon rakamlarını düşük göstermeye devam ediyor.

Üç kurum, üç farklı enflasyon rakamı

Üç farklı kurumun Temmuz ayı enflasyon rakamı birbirinden ciddi oranda farklılık gösteriyor.

(...) *Devamı 5. sayfada*

Barış hareketi için yeni bir dönem açılıyor

Hatice Göz

Bugün kapitalizmin yapısal krizinin gelip dayandığı yer, kapitalizmin kendi yapısallığı içinde zaten taşıdığı ama giderek yayılan, yaygınlaşıp geniş coğrafyaları kaplayarak şiddetini arttıran savaşlar bütün bir insanlığı ve canlı yaşamını tehdit edecek boyutlara geldi.

Orta Doğu başta olmak üzere dünyanın pek çok yeri yıllardır emperyalist savaşların pençesinde, bu yeni değil. Ama kapitalizmin krizi, emperyalist savaşları da başka boyutlara taşıdı, taşıyor, taşıyacak. Rusya-Ukrayna savaşı bunun en çıplak ve yakın örneği.

(...) *Devamı 3. sayfada*

SUÇ ÇETESİNİ BİRLİKTE GÖNDERELİM, YENİ BİR DÜNYA YARATALIM. DEMOKRATİK, HALKÇI BİR DÜZEN İÇİN BU ZULÜM İKTİDARINI

Gönder gitsin devir değişsin!

Şimdi birlikte kendi seçeneğimize şekil verme, kendi çıkarımıza hesaplar yapıp egemenlerin karşısına örgütlü gücümüzle dikilme zamanı. Ancak bu somut güçle başaracağız bunları göndermeyi. Ama illa ki başaracağız.

Biz durdurmadıkça durmayacaklar. Biz önlerine dikilmedikçe ilerlemek isteyecek, bunun için her şeyi yapacaklar. Biz bunları göndermedikten sonra, onlar kendileri asla gitmeyecekler.

Nereye kadar böyle gidecek diyenler, biz de o gidenin içindeyiz; varız, buradayız ve bu gidişin parçasıyız. O halde nereye gideceğindeki etkimizi kuvvetlendirelim, haydi.

Ne olacak memleketin hali diyenler. Bu memleket bizim, hem de her şeyiyle bizim. O zaman ona ne olacağının kararını biz vereceğiz. Haydi!

Egemenler çıkarının derdindeler

Her şey egemenlerin çıkarına akıyor. Onlar kazanıyor, kâr ediyor, vergi affı alıyorlar… Onlar sürekli kendi hesaplarını yapıyorlar, çıkarlarından en ufak taviz vermeden ilerlemenin peşindeler. Biz ne yapacağız?

"Bir gönderelim, kurtulalım da gerisini hallederiz" demeyeceğiz. "Yeter ki gitsinler de ne olursa olsun" da demeyeceğiz. Bir yandan tepemize çöreklenen bu kan emicileri, doymak bilmezleri göndereceğiz.

Ve oturdukları yerlerden indirilip yargılanacaklar.

Ama bunu yaparken, aynı anda yerine ne koyacağımızı da şimdiden konuşacak, kuracak, deneyip inşa edeceğiz. Bir enkaza dönen ülkeyi bir seçimle, tek başına birilerini seçmemekle değiştiremeyeceğiz. Hele hele bunu bizim adımıza birilerinin yapmasına hiç izin vermeyeceğiz.

Halkın çıkarını halk bilir, halk savunur

Farkındayız değil mi? Önümüzdeki bir seçenek hiçbir şey yok diyor ve bekletiyor; diğeri bir şeyler oluyor, yine bekleyin diyor. Bekleyen kim? Halk. Neden bekliyor? Birilerinin çıkıp kendisini kurtarmasını. Bekletenler kimler? Sermayenin çıkarı çevresinde kümelenmiş, halk korkusuyla uykuları kaçan ittifaklar.

Şimdi birlikte kendi seçeneğimize şekil verme, kendi çıkarımıza hesaplar yapıp egemenlerin karşısına örgütlü gücümüzle dikilme zamanı. Ancak bu somut güçle başaracağız bunları göndermeyi. Ama illa ki başaracağız.

Haydi. İşçiler, emekçiler, kadınlar, gençler, yoksullar…

Omuz verin, el verin, güç verin siz de! Birileri için değil, kendi çıkışımız için.

Alevilere yönelik şiddet ve ilgi aynı anda

Erdoğan Alevilere ilgisi aynı zamanda onların desteğine olan ihtiyacı da dışa vuruyor.

3

Bu genelge kâğıttan kaplandır, gençlik buruşturup atacaktır!

Gençlik genelgeye karşı direnmede kararlı.

8

"Nefes olmadan nefes alamazsın!"

Evvel Temmuz, "emekten yana, halkın özgücüne yaslanan bir festival oldu.

10

"Kelle koltukta" çalışmak…

Juliana Gözen

Yaşamak için emek gücünü satmak zorunda olan milyonlarca işçi, masa başında onlar üzerinden komisyon alan simsarların kapmak için yarıştığı ihale konusu taşeronda…

Kim daha düşük ücretle, daha yoğun ve uzun sürelerde çalıştırırım teklifini verirse, o ihaleyi alıyor. İşçinin çalıştığı firmanın ihaleyi kaybetmesi ise yüzlerce insanın işini kaybetmesi anlamına geliyor. Her an işinden olma, evine ekmek götürememe tehdidi ile çalışıyor işçiler.

(...) *Devamı 6. sayfada*

Programatik mücadeleler dönemi

Şu anda sosyalist hareketin en büyük açmazı halkla güven ilişkisinin kurulamamasıdır. Bu birden olabilecek bir şey değil ama mevzi kazana kazana gidilebilir.

Hasan Durkal

Sürekli skandallar, sürekli provokasyonlar, sürekli şiddet, sürekli yalan propaganda, sürekli yağma, sürekli talan, sürekli katliam, sürekli savaş… Enflasyon, pahalılık, işsizlik… Süreklileşmiş, kronikleşmiş, derinleşmiş bir büyük huzursuzluk milyonlarca işçinin, emekçinin, yoksulun, esnafın ana gündemi.

Açıklanan ekonomik tedbirler, neoliberal dünyanın hükümleri altında yoksulların soyulmalarını hızlandırıp sınıf piramidinin üstteki sivri kısmına, yani bir avuç patrona devasa bir servetin akıtılmasından başka bir işe yaramıyor. Siyasal açıdan ise düzenin bütün kurumları bu soygun düzenini sürekli kılmak için çalışıyor, başka hiçbir şey için değil. Yasalar yok, kurallar yok, keyfilik hüküm sürüyor.

Kötümserlik ve iyimserlik arasında

Bu kuralsızlık ve yasasızlık rejiminde ülkede her gün yeni bir skandal, ifşaat patlıyor. Karamsar bir yorumla hesabı sorulmayan her skandal artık skandal olmaktan çıkıyor. Çünkü geçiştirilmesi kolay oluyor. Ana muhalefetin reçetesi ise halkın gündeminden oldukça uzak.

(...) *Devamı 2 sayfada*

POLİTİKA

"Şimdi değilse ne zaman?" sorusu, bugünün en temel sorusudur.

Programatik mücadeleler dönemi

Şu anda sosyalist hareketin en büyük açmazı halkla güven ilişkisinin kurulamamasıdır. Bu birden olabilecek bir şey değil ama mevzi kazana kazana gidilebilir.

Hasan Durkal

(...) *1. sayfadan devam*

İyimser bir yaklaşımla hareket edeceksek, bu tablo biz sosyalistlere hareket alanı açıyor. Hegemonya mücadelesinde kazanılması gereken mevzilere işaret ediyor. Siyasal öznelerin ve hareketlerin toplanacağı programatik ve kurucu bir iddia taşıyan bir alanın hızlı bir çekim odağı olacağını öngörmek zor değil.
Şu anda sosyalist hareketin en büyük açmazı halkla güven ilişkisinin kurulamamasıdır.

Şimdi değilse ne zaman?

Bu birden olabilecek bir şey değil ama mevzi kazana kazana gidilebilir. Sonuçta bir mevzi savaşının tam içerisindeyiz. Bu mevzileri olsa olsa programatik müdahalelerle kazanabiliriz.
7'li ittifakın bir bileşeni olarak önümüze koyduğumuz en önemli görev, bir programın ortaya çıkması için mücadele etmektir. Halkın ihtiyaçlarına cevaplar üretecek bir mücadele programının bir çekim gücü haline geleceği, bir toplanma noktasına dönüşeceği, bu toplanma noktasının henüz ilk oluşum aşaması itibariyle kendi çapını büyütmeye yazgılı olduğu açık. "Şimdi değilse ne zaman?" sorusu, bugünün en temel sorusudur.

Düzeni hedef almak

Üstelik önümüze koyacağımız program tamamen reformlar öngörse bile reformlarla devrimci talepler arasındaki sınırların silikleştiği ya da yok olduğu bir dönemdeyiz. Diyelim ki çalışma saatlerinin 6 saate düşürülmesi (bu üzerine tartışılabilir bir değerdir) bir reform gibi görünür ve en azından teorik olarak bu düzen içerisinde gerçekleşmesi mümkündür.
Ancak bunun gerçekleşmesi bütün düzeni tehdit eder. Çünkü burjuvazinin farklı fraksiyonlarının en önemli ortak noktası, rekabet güçlerinin ucuz emeğe dayalı olmasında yatıyor. Programatik mücadele, içine girdiğimiz yeni dönemin ihtiyacı.
Bir dönem ulaşım zamlarına karşı üretilen turnikeden atlama eylemlerinin dönemi kapandı.
Artık ücretsiz ulaşımı sağlayacağız, bu bizim mücadele programımızda yer alıyor demenin ve bu talebi milyonlarla buluşturmanın dönemi açılmıştır.
Öyle ya milyonlarca insanın günlük yaşamında en temel ihtiyaçlarından biri olan ulaşım için, "hadi hep birlikte turnikeden atlayalım" diyemeyiz değil mi?

Üçüncü ittifak, demokratik halkçı bir seçeneğe dönüşecek mi?

Siyasal programın ruhu, yan yana dizilen kelimelerde değil, gündelik yaşamın içinde, emekçi semtlerinde, havzalarda, sokakta nefes alıp vermelidir. Program halkın içinde ve halkla birlikte maddi bir güce dönüşmelidir. Kurucu bir özneleşme ve meclisleşme hareketi ancak böyle bir muhteva ile mümkün olacaktır.

Perihan Koca

Türkiye nesnelliği bizimle konuşuyor. Kulakları paslanmamış olanlara diyor ki; halkçı bir seçenek olasılığı bir potansiyel olarak işte hemen orada karşımızda. Henüz bir potansiyel. O potansiyeli açığa çıkarmak ise siyasal öncülük maharetine bakıyor.
Maharet derken, zemini de hazır aslında. O öncülükteki maharet günümüz güncelliğinde; üçüncü bir ittifakın inşası için yan yana gelen HDP ve sosyalistler tarafından demokratik halkçı bir seçeneğin yolunun açılmasında. Şimdi bir potansiyel olarak karşımızda duran halkçı arayış şayet üzerinde konumlandığımız nesnelliğe uygun müdahaleler ve hamlelerle sürece öncülük edilebilirse, halkçı bir çıkışın arayışı maddi bir inşaya dönüşecek ve yaşamın içinde bugünden somutlaşmaya başlayacak.
İşte bu yolu açacak, halkın arayışını maddi bir siyasi inşayla buluşturacak olan, başta yedili ittifak diye anılan siyasi partiler olmak üzere tüm sol güçlerdir.

Oyunu yeniden kuracak mıyız?

Son derece tarihsel ve tayin edici bir görev ve sorumluluk bu.
Peki bu görev ve sorumluluğu üstlenecek miyiz? Dahası halkın seçeneğini maddi bir güç haline getirebilecek miyiz? Nasıl?
Henüz yedili ittifak diye anılıyor olan üçüncü ittifakın kendisini ismiyle, cismiyle, varlığıyla, pratiğiyle ve programıyla ivedilikle ve derhal bir özne olarak ortaya koyması, iktidar hedefli bir aktör olarak siyasal ortama kendisini dayatması gerek.
İvedilikle ve derhal "aceleciliğimizi" açalım.
Zamanın olağanüstü hızda aktığı günlerdeyiz. Kaybettiğimiz her dakika aleyhimize işliyor. Bu olağanüstü zaman bizden kendi ritmini yakalamamızı istiyor. Farkındayız değil mi? Gitti gidiyor denilen Erdoğan rüyalarında bile hamle yapıyor, o miskin Kılıçdaroğlu kurtarıcı pelerinini takmış umut tacirliği yapıyor, faili meçhuller döneminin kraliçesi faşist Akşener "istibdata karşı hürriyet" meşalesiyle "iyilik" piri gibi ortalarda dolanıyor, AKP artıkları başımıza demokrasi havarisi kesiliyor, Özdağgiller modern seküler Türkçülük makyajlamasıyla faşizmin yeni aktörleri olarak sahneye çıkıyor… Tarihimize atıfla, malum, Osmanlı'da oyun da oyuncu da çok… Peki ya biz? Oyuna girecek ve oyunu yeniden kuracak mıyız?

Zaman sabırsızlık zamanı!

Zamana karşı özgür değiliz. Zaman sabırsızlık zamanı! Üstelik çok da acımasız. Öyle ya, sizin düşüncelerin ne kadar "parlak", niyetiniz ne kadar "iyi" olursa olsun, söz ve eylem doğru zamanda yapıldığında politik bir mana taşır. Gerisi apolitik bir iyimserlik ve ikircikliklikle yüklüdür. Müdahale erken ya da geç geldiğinde isterse en doğrusu olsun geçmiş o'la! Üstat Lenin diyor ya hani, "Dün erkendi, yarın geç, zaman tamam bugün" diye…
Bu söz, şimdi alarm niyetine biz sosyalistler için çalıyor! Kuşkusuz, gereğini yapmayanı tarih affetmeyecektir. Zira, demokratik halkçı bir çıkış geciktikçe, halk bizzat sosyalistlerin almadığı sorumluluk yüzünden ehvenişere mahkûm ediliyor, şimdikinin laciverdi olan seçeneksizlik seçeneğe dönüşüyor. Atılmayan her adım yapılmayan her hamle üçüncü seçeneğin etki gücünü azaltırken, başka seçeneklerin önünü açıyor. Karşı karşıya olduğumuz öncülük ve siyasal program boşluğu aşılmadıkça halkın arayışı berhava edilmiş oluyor.
İşte,"aceleciliğimiz"in politik muhtevası halka karşı duyduğumuz sorumluluk gereğidir. İvedilikle ve derhal vurgusunun özü budur. İttifak kendisinden beklenen demokratik halkçı çıkışı daha fazla gecikmeden ve geciktirmeden yerine getirmeli, tarih sahnesine çıkarak, kendisini yegâne seçenek olarak ilan etmelidir. Tek başına ilan da yetmez elbette. İşçi sınıfının ve ezilenlerin çıkarlarını ve taleplerini merkezine alan siyasal program ezilenlerin yumruğu olarak kendisini siyasal ortama dayatırken; halkın siyasetin merkezine yerleşeceği, siyasetin öznesi haline geleceği bir halk iktidarlaşması perspektifiyle kendisini sokakta örgütlemelidir.

Biz başka alem isteriz

Siyasal programın ruhu, yan yana dizilen kelimelerde değil, gündelik yaşamın içinde, emekçi semtlerinde, havzalarda, sokakta nefes alıp vermelidir. Program halkın içinde ve halkla birlikte maddi bir güce dönüşmelidir. Kurucu bir özneleşme ve meclisleşme hareketi ancak böyle bir muhteva ile mümkün olacaktır.

Halkın acil ihtiyaçları için mücadeleyi mevziler kazanarak ilerletirken, salt acil talepler ve seçimlerle çitlenmemiş ve ama aynı zamanda seçimlerin talep ettiği pozisyonları da üreterek sürekli mevzi kazanılmalı, örgütlü yürüyüşünü memleketi yeniden kuracak bir halk iktidarı hedefiyle, seçim öncesini, seçim sürecini ve seçim sonrasını içine alan 'biz başka alem isteriz' ufkuyla damgalamalıdır. 'Biz başka alem isteriz' bilinci bugün devrim sorununu teorik soyutlama olarak değil, günün güncel sorunu olarak görmeyi talep etmektedir.
Solun kriziyle damgalı günümüzün devrim sorunu burada yatmaktadır.
Bugün artık, ihtiyacı iliklere kadar hissedilen güç ve güven merkezi üçüncü bir ittifak öncülüğünde inşa edilmeli, halkın barajı omurgasında demokratik cumhuriyet hedefinin olduğu halkçı bir çıkış programıyla örgütlenmelidir. Demokratik halkçı bir iktidar için başka yol yok.

6'lı masa işinin başında

Kılıçdaroğlu'nun memur geçmişinin kazandırdığı "sakin güç" karakteri, geçiş dönemine oldukça uygun olan "Çankaya Noteri" rolü için liyakata sahip olduğunu gösteriyor.

C. Malatya

Sistem içi düzlemde önemli yer edinen 6'lı masa, bulunduğu zeminin eklektik yapısının bu hamleleri yapmasını sınırlandırdığının farkındalığıyla, zeminini sağlamlaştırmaya yönelik hamlelere de hız veriyor.

Halk karışmasın!

Ana gündem "Erdoğan sonrasında yapılacaklar"dan "aday" tartışmasına geçmiş durumda. Fakat post-Erdoğan sürecinde yapılacaklara dair biz fanilere verilen bilgiler "parlamenter demokrasiye" geçiş ve topluma yayılacak hoşgörü, barış ve kardeşlik havasıyla sınırlı. Bunların nasıl gerçekleşeceği, hesaplaşmaların yapılıp yapılmayacağı, demokratik bir sisteme geçişte halkın rolünün ne olacağı gibi sorular ise "o iş bende" tavrıyla geçiştiriliyor.
Bu tavırların altında yatan ana neden ise 6'lı masanın var olan sistemin yapısından değil, Erdoğan'ın "fazla" güce sahip olmasından şikayetçi olmaları. Bu nedenle "Başkan"a verilen "fazla" gücün kırpılarak sistemin ana yapısının korunduğu bir "yumuşak" geçiş süreci hedefleniyor. Ve bu geçiş sürecinin "halkın" istekleri ve talepleriyle bozulması istenmiyor.

Kılıçdaroğlu'nun adaylığı

Kılıçdaroğlu'nun öne çıkmasıyla başlayan "Alevi olması" ve "kazanma ihtimali" tartışmaları, 6'lı masanın; halkı "Türk-İslam" ve "sağcı" kimliğiyle hareket eden "güruh" olarak gördüğünü ve bunun bir gerçeklik olarak kabul edilmesi dayatmasında bulunduğunu ortaya koyuyor. Keza "kesin" kazanacaklarını belirterek "Sünni" kökene sahip "eski" ANAP'lı İmamoğlu ve "eski" MHP'li Yavaş'ın alternatif olarak ileri sürülmesi de bu görüş ve dayatmanın bir başka göstergeleri. Fakat Kılıçdaroğlu'nun memur geçmişinin kazandırdığı "sakin güç" karakteri, geçiş dönemine oldukça uygun olan "Çankaya Noteri" rolü için liyakata sahip olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla farklı sermaye fraksiyonları tarafından desteklenen "dinamik" İmamoğlu ve Yavaş'ın aksine yumuşak geçişi sağlayacak "demokrat dede" devlet klikleri ve "büyük" sermaye grupları tarafından daha tercih edilebilir bir aday olabilir.

İşbölümü

6'lı masada sandalye sahibi olanların "sahada" gösterdikleri performanslar ise bir işbölümü çerçevesinde bulundukları zemini sağlamlaştırma ve geliştirmeye yöneldiklerine işaret ediyor. Kılıçdaroğlu'nun sürekli devlet kurumlarına "baskına" gitmesi, post-Erdoğan sürecinde devlet kliklerini "Memur Kemal"e bağlayarak devlet krizinin çözülmesi amaçlanıyor. Uluslararası sermayeyle kurulacak ilişkiler ise ekonomi dâhisi, "altın çocuk" Babacan'a bırakılıyor. Küçülen pastadan payını alamayarak AKP'den kopmaya başlayan tefeci-bezirgân kökenli küçük esnaf ve tüccarlar için ise İYİ Parti ve Demokrat Parti görevli. Keza İYİ Parti, iktidar ortağı olmanın vaat ettiği devlet kaynaklı kırıntılara kavuşamayan milliyetçileri de toplamaya çalışıyor.
AKP iktidarıyla "şanlı İslami geçmişe" tekrar ulaşacağını sanan, ama dindaşların aksine eline fakirlik, güvencesiz çalışma ve yoğun sömürü geçen yoksul Müslümanların öfkesini derleyip toparlama görevi ise Saadet ve Gelecek'te.
Yükselen işçi direnişleri ve ekoloji hareketi, sokakları zapt eden kadın mücadelesi, saldırılara rağmen boyun eğmeyen Alevilerin direnişinin devrimci bir zeminde konumlanmasını engelleyerek "Önce Erdoğan gitsin, sonrasına sonra bakarız" şiarıyla restorasyona cephesine bağlama görevi ise sol-CHP ve kimi "devrimci" yapılara ihale edilmiş durumda.
Geçiş süreci, adaylık tartışması ve işbölümünün gösterdiği üzere 6'lı masa, kurulduğu zeminin gerekleri doğrultusunda hamlelerini sıklaştırarak, aynı düzlemde yer aldığı Cumhur İttifakı'nın zeminini de kapsayarak aşma çabalarına önümüzdeki günlerde hız verecek.

POLİTİKA

Anti-kapitalist bir barış hareketinin en mümkün olduğu zamandayız.

Barış hareketi için yeni bir dönem açılıyor

Bugün dünya çapında yükselen savaşlar varsa, aynı anda halk hareketleri de var, çıkışını arayan halkçı güçler var.

Hatice Göz

(...) *1. sayfadan devam*

Bu savaş bizim savaşımız değil diyen bir hareket

90'lardan sonra dünyanın pek çok yerine yayılan toplumsal hareketler, kendi zenginliklerinde ve talepleriyle akarlarken yükselen emperyalist savaş, ABD'nin Irak hamlesi neredeyse bütün bu güçlerin öne sıçrayarak savaş karşıtı konumda yan yana gelmelerini sağlamıştı. Savaş durmamıştı ama meşruiyeti zedelenmiş, savaşın açtığı açacağı yaralar daha başından halklar tarafından reddedilmiş, bu savaşın aslında kimin savaşı olduğu gerçeği çıplaklaşmış ve böylece de savaşın sorumluları işaret edilmişti.

Şimdi geldiğimiz aşamada, küresel sermayenin bu dönemine uygun, onun güncel ihtiyaçlarına cevap üretmeye yarayacak savaşlar giderek artacak ve hatta tek seçenek olarak halkların önüne sürülecek diyebiliriz. Kapitalizmin derinleşen krizi ve onunla birlikte gelen hegemonya krizi sadece yeni savaş cephelerinin açılmasına neden olmuyor ama. Aynı zamanda dünya halklarının önünde acil bir barış hareketi ihtiyacını da açıyor.

Barış hareketinin zenginliği

En yakın örneğini Rusya-Ukrayna savaşında gördük; savaş başladığı anda, dünyanın pek çok meydanında savaş karşıtı sloganlar yükselebildi. Savaş karşıtlığında birleşenler, savaşın yaşamdaki farklı etkileri karşısındaki direniş alanlarından gelerek birleşiyor. Savaşın ekonomik ağırlığını sırtlamak zorunda bırakılan işçiler, emekçiler, ekolojistler, kadınlar, çocuk hakları aktivistleri, aydınlar, yazarlar, anti-militaristler, pasifistler…

Barış hareketi, ortaya çıktığı ilk zamanlarda da böyle zengin bir bileşimi içeriyordu; bu onun en önemli özelliğiydi. Bugün tüm bu hareketler yılları bulan deneyimler biriktirdi, örgütlü güçleri arttı, dünyanın neredeyse her yerine bir biçimde yayıldılar.

İşçi sınıfı örgütlülüğü barış hareketi içerisindeki konumu itibariyle bugün henüz güçsüz olsa da bu hareketteki varlığını en içerden hep sürdürüyor. Kadın hareketinden ekoloji hareketine, birçok hareket barışa dair ses çıkarıyor. Bunların sayısı, harekete katılış noktaları, biçimleri, söylemleri çok çeşitli.

Barış hareketi ve kapitalizmin krizi

Tüm bu zenginlik içerisinde barış hareketi, sürekli buralardan beslenerek ilerleyebilecek gibi görünebilir. Ancak tam da başta belirttiğimiz gibi, savaşların, sermayenin alanını, kapitalizmin krizlerini aşmak noktasında işlevli bir araç olarak kullanıldığını; her bir savaşın doğrudan kapitalist sistemle, onun çıkarlarıyla bağını kurmadığımız ölçüde bu hareketin pasifist, parlayıp sönen ve kapitalizmin somut, örgütlü gücü karşısında dağılan bir harekete dönüşmesi riskini görmeliyiz.

Onun tüm zenginliğini gören ve onunla ilerleyen, sürekli yayılan ama etrafa yayılırken aynı anda çekirdekteki anti-kapitalist zemine sıkı sıkı yapışan bir barış hareketine ihtiyacımız var.

Bugün dünya çapında yükselen savaşlar varsa, aynı anda halk hareketleri de var, çıkışını arayan halkçı güçler var. Tüm bu dinamiklerin örgütlü güçleriyle ivmelenip ilerleyecek, anti-kapitalist bir barış hareketinin en mümkün olduğu zamandayız.

Alevilere yönelik şiddet ve ilgi aynı anda

Başta Erdoğan olmak üzere devlet erkanının bu ilgisi aynı zamanda Alevilerin desteğine olan ihtiyacı da dışa vuruyordu. Ne de olsa seçim maratonu başlamıştı.

Kenan Dağaşan

Önce gündeme saldırılar düştü. Ankara'da, İstanbul'da ve hatta Almanya'da peş peşe cemevleri ve dernek başkanlarına saldırılar düzenlendi. Ankara'daki saldırı temmuz ayı sonunda, muharrem ayının birinci gününde gerçekleşti. Aynı gün beş cemevi birden hedef alınmıştı. Sonra İstanbul saldırısı gerçekleşti. Kartal cemevi başkanı evinin önünde bekleyen saldırganlar tarafından saldırıya uğramıştı. Peşi sıra bu kez yurt dışında, Almanya'da bir cemevine saldırı düzenlendi. Coğrafi olarak uzak olsa da faillerin içeriyle senkronize bir biçimde davrandıklarını görmek zor değil.

Teveccüh ziyaretleri

Failler kim mi? Cumhurbaşkanı yardımcısı Fuat Oktay (muharrem orucu buluşmasındaki konuşmada saldırıları kınadı), İçişleri Bakanı Süleyman Soylu (tweet attı, eski Türkiye izlerine rastlandığını belirtti, ardından Kartal cemevi başkanını aradı), Devlet Bahçeli (yazılı açıklama yaptı), İstanbul Valisi Ali Yerlikaya (Kartal cemevini ziyaret etti), Diyarbakır Valisi Ali İhsan Su (Geçmiş olsun dilekleri için il emniyet müdürü, jandarma komutanları ve diğerlerinden oluşan heyetle kendi şehrindeki cemevini ziyaret etti)… Sonra muhalefet, Ekrem İmamoğlu, Deva Partisi heyeti…

Assolistin ziyareti

Ve sonra assolist sahneye çıktı. Cumhurbaşkanı Erdoğan saldırıya uğrayan cemevlerini değil ama kendi seçtiği cemevini, Ankara'nın Mamak ilçesindeki Hüseyin Gazi Kültür ve Sanat Vakfı'nı ziyaret etti.

Ama ne ziyaret. Her bir detayından birçok anlamlar fışkıran bir ziyaret. Ziyaretin emr-i vaki yapılmasından, gizliliğine, cemevindeki resimlerin kaldırılmasından, Alevilerin taleplerine karşı sessiz kalınmasına kadar birçok nokta, Alevilere yönelik yaklaşımı, nefret politikalarını, gözler önüne serdi. Ama başta Erdoğan olmak üzere devlet erkanının bu ilgisi aynı zamanda Alevilerin desteğine olan ihtiyacı da dışa vuruyordu. Eh ne de olsa seçim maratonu başlamıştı.

Saldırılar kimin işi?

Gelelim saldırıların faillerine... Biliriz ki, Alevilere, Kürtlere, etnik azınlıklara, mültecilere yapılan her bir saldırıda her zaman lümpenleşmiş, deklase olmuş, tetikçilik ve suç işlemek dışında bir seçeneği kalmamış birileri bulunur. Ama aynı zamanda biliriz ki bu Türk ve Sünni kimliği dışında kalmış halklara yönelik devletten habersiz hiçbir şey yapılamaz.

Geçmişte örneklerini çokça gördük, birçok acı deneyimden biliriz olanları. Öyleyse bütün bu saldırıların arkasındaki asıl gücün ne olduğunu iyi biliyoruz. Suçlunun suç mahalline ikinci kez gelmesi misali, bunca ziyaretin, teveccühün, birlik beraberlik mesajının anlamı ne öyleyse?

Görünüşe göre mesaj net: Biz dövmesini de sevmesini de biliriz. Dayak yemek, eski acıları yaşamak, tekrar katliamlarla karşı karşıya kalmak istemiyorsanız, bizim yumuşak yanımızla uzlaşın. Bizim yumuşak yüzümüz nasıl mıdır? Cemevlerinden portrelerin indirildiği, Aleviliğin esaslarının inkâr edildiği, Aleviliğin rejime entegre edildiği bir yumuşak (!) yüz. Yüzyıllardır tutmayan bu politikalar bir mucize yaratacak mı dersiniz?

Dünya sermayenin çöplüğü değildir!

Sao Paulo gemisi ne Aliağa'da ne de dünyanın herhangi bir yerinde sökülmelidir. Dünyayı sermayedarların çöplüğüne dönüştürenler, yaşanacak her türlü facianın sorumlusudur.

İpek Karanfil

Brezilya Donanması'nın hurdaya çıkarttığı Sao Paulo nükleer uçak gemisi, içerdiği tonlarca asbest ve radyoaktif madde yüklü ağır metallerle birlikte sökülmek üzere İzmir Aliağa gemi söküm tesislerine doğru yola çıktı.

Başta gemi söküm işçilerinin, Ege halkının zehirlenmesine ve geri dönüşü olmayan bir ekolojik yıkıma yol açacağı uzmanlarca belgelenmiş olan bu geminin sökülmesiyle tabiri caizse kâr için ölüme davetiye çıkarılıyor. Halk göz göre göre kanserin kucağına itiliyor.

İşçiler ve Aliağa halkı için cehennem

Aliağa tesisleri, dünyada üçüncü, Avrupa'nınsa gemi söküm için şu an ki tek adresi. Gemi söküm patronları, yıllık ortalama 200 milyon dolarlık kazanç sağlıyor. Dünyanın dört bir yanından gelen gemileri parçalayan gemi söküm işçileri, işçi ve çevre sağlığı açısından ağır sanayi koşullarında çalışmasına rağmen bu iş kolunda sayılmıyor. Şantiyelerde işçiler kişisel koruyucu donanım verilmeden çalıştırılıyor; doğrudan asbest ve birçok zahirli atık maddesine maruz kalıyorlar. Çoğu işçi solunum yolları hastalıklarına veya kansere yakalanıyor. İSİG Meclisi'nin açıkladığı rapora göre 2013'ten bugüne 27, son bir yılda ise 7 gemi söküm işçisi iş cinayetine kurban edildi. Aliağa'da faaliyette olan birçok demir çelik fabrikası, rafineri ve gemi söküm tesisinin yarattığı kirlilikten sadece çalışan işçiler değil, bütün Aliağa halkı etkileniyor. İzmir'in havasının en kirli olduğu Aliağa'da kronik akciğer hastalıklarının oranı gün geçtikçe yükseliyor. Hiçbir ülkenin sökmeyi kabul etmediği Sao Paulo gemisinin tek adresi "elbette" ucuz emek cennetine dönüştürülen, işçi ölümlerinin sıradanlaştığı ve kâr hırsıyla karış karış talan edilen Türkiye olacaktı!

Halka yalan söylüyorlar!

Çevre Bakanlığı'nın Sök Denizcilik firmasına "Sakınca yoktur." raporu vermesiyle birlikte gemi yola çıktı. Bir yandan geminin barındırdığı zehirli atık miktarı hakkında aslı olmayan veriler açıklarken bir yandan da geminin en sağlıklı koşullarda sökületeceği yalanlarını bir ağızdan söylemeye başladılar.

Geminin sökülmesinin yaratacağı tahribatın boyutu Avrupa çapında faaliyet yürüten birçok işçi sağlığı derneği ve ekoloji örgütü tarafından belgelerle açıklandı. Hâlihazırda zaten denetlenmeyen geminin sökületeceği, sağlıklı" olduğu iddia edilen koşulları da insanca çalışma koşulları için günlerce direnen gemi söküm işçilerinin taleplerinde gördük. Bakanlık, açıkça bir avuç sermayedarın kârı için havamızın, suyumuzun, toprağımızın zehirlenmesine ve canlı yaşamının yok olmasına göz yumuyor.

O gemi bu limana giremeyecek!

İzmir halkının ve gemi söküm işçilerinin aylardır bu geminin yaratacağı faciaları dile getirmesine rağmen bu kararı alanlar insanların canıyla oynuyor, doğayı talan ediyor! Sao Paulo ilk değil. Yıllardır kurulu sanayi işletmelerinin denetlenmemesi sonucunda soluduğumuz hava zehirlendi, atıklar denize bırakıldı. Bu geminin sökülmesi, başta İzmir ve Ege bölgesi olmak üzere tüm halkın sağlıklı yaşam hakkını gasp etmektir! İçinde barındırdığı kimyasal maddelerin toprağa, insanlara ve diğer canlılara bulaşması demektir.

Sao Paulo gemisi ne Aliağa'da ne de dünyanın herhangi bir yerinde sökülmeli. Dünyayı sermayedarların çöplüğüne dönüştürenler, yaşanacak her türlü facianın sorumlusudur.

POLİTİKA

Oğuzhan Kayserilioğlu

Türkiye kapitalizmi, küresel ve bölgesel koşullarının ve geldiği aşamanın dayattığı bölgesel hegemon güç olma yöneliminde zorlanıyor.

Mayınlanmış arazide avlanmak

Yerel sermayenin hegemonik bir güç seviyesinde ilişkilenmek istediği coğrafyalar, başta Rusya ve İran sermayesi olmak üzere, başka güçler tarafından da fethedilmek istenmekte, dolayısıyla atılan her adım engellerle karşılaşmakta, kazanılan her mevzi yüksek risk taşımaktadır.

Hep yapıldığı gibi kendisinin şahsi ihtirasıyla açıklanamaz, Erdoğan bir dizi özgün gerilimin çözüm gücü olmak zorunda olduğu için ülke sınırlarının dışına hamle yapıyor.

İlkin, kapitalist dünyada yaşanan hegemonya krizi, sadece en tepede değil, ilk aşamada bölgesel düzeyden başlayarak, zirvenin aşağısına doğru her kademede de gerilimler-boşluklar- dengesizlikler üreterek, çözümünü talep eden şiddetli krizler yaratıyor.

Dolayısıyla, ABD merkezli eski dünya düzeninin artık hükmünü yürütememeye başladığı ama yerine yeni bir hegemon güç (aday, Çin) tarafından inşa edilen yeni bir dünya düzeninin de kurulamadığı günümüze özgü geçiş-belirsizlik momentinde bulunuyor olmak, küresel çapta yayılan gerilimler, boşluklar, dengesizliklerle iç içe olmak anlamına geliyor.

İşte, Türkiye sermayesi ve devleti de, küresel güçlerin birbirleriyle dalaşıyor olmasını fırsat görüp onlarla daha uygun koşullarda pazarlık yapma, "bölgesel" düzlemde kendisi açısından daha elverişli imkanlar yaratma, hatta mümkünse bölgesel hegemonik güç olmaya zorlanıyor.

Bölgesel hegemonik güç olma

Evet, isteğe bağlı ya da tercihen değil böyle davranmak için bir zorlanma-zorunlu olma durumu var. Eğer Türkiye yapmaz-yapamazsa, yeni bir düzenin kurulamamasının sürüp gittiği kaotik ortamda ve süreklileşen savaş koşullarında, küresel güçler Türkiye'yi eskisinden daha uygunsuz koşullarda kontrolüne alır hatta paryalaştırır.

İkincisi, Türkiye'de kapitalizmin geldiği aşamada, yerel sermayenin kendi hegemonyasında olan pazar ve ucuz iş gücü ihtiyacıdır.

Evet, yerel sermayenin kapasitesini tümüyle kullanarak kendi birikimini sıçratabilmesi için, ürettiği mallarını kendisine en uygun şartlarda rahatlıkla satabileceği ek pazarlara ihtiyacı var. Ayrıca, üretimini daha ucuza mal edebilmek için ücretlerin daha ucuz olduğu ülkelerde yatırım yapabilmeli ve yatırımları güvence altına alınmalıdır.

Bu, Türkiye çapında bir ülke için esas olarak kendi yakın bölgesinde mümkün olabilir. Akdeniz- Kuzey Afrika, Balkanlar, Karadeniz havzası, "Türki" ülkeler, Afganistan, Pakistan ve Orta Doğu coğrafyası, tam da sermayenin taleplerine uygun bir alandır.

Elbette, yerel sermaye girerken, o aslında pek de yerel olmadığı için, iç içe olduğu emperyalist Batı merkezli sermayeler de girecek, aynı imkânlardan faydalanacaktır. Ve zaten, söz konusu "giriş" öyle görüntü verildiği gibi küresel güçlere "efelenerek" değil, onlardan izin alınarak, bu girişten hangi çıkarları elde edeceklerini onlara göstererek olabilir.

Yerel sermayenin hegemonik bir güç seviyesinde ilişkilenmek istediği coğrafyalar, başta Rusya ve İran sermayesi olmak üzere, başka güçler tarafından da fethedilmek istenmekte, dolayısıyla atılan her adım engellerle karşılaşmakta, kazanılan her mevzi yüksek risk taşımaktadır.

İşte, burada devreye devletler girer ve karşılıklı güç ilişkileri üzerinden güç dengeleri kurulur. Evet, sermaye hassastır, kırılgandır, kaybetmek istemez, dolayısıyla korunmaya ihtiyacı vardır; o koruma da en çıplak halinde silahların gücüyle sağlanır. Nasıl ki ABD devleti ve özellikle de ordusu Batı emperyalizminin küresel güvenliğini sağlıyorsa, bölgesel hegemonya girişimleri de devletlerin ve en çok da o devletlerin açık-gizli silahlı gücünün desteğine ihtiyaç duyar. Savaş gemileri, toplar, füzeler ve savaş uçaklarının esas işlevi, sermayenin "Body Guard"ı olmaktır!

Erdoğan'la nereye gidiliyor?

Türkiye açısından, üstünde hegemonya kurulmaya çalışılan geniş bölge, bütün küresel ve bölgesel güçlerin yüklendiği, sadece günümüzde değil tarih boyunca küresel güç ilişkilerinde özel bir ağırlığı olan, günümüzde de Uzak Doğu Asya ile birlikte yeni küresel güç dengelerinin kuruluşunda özellikle sivrilen bir coğrafya! Bölgede yoğunlaşan farklı seviyelere dağılmış olağanüstü zenginlikteki karmaşık güç ilişkileri ve her gücün kendi seviyesinden sürekli yaptığı yüklenmeler, bölgeyi deyim yerindeyse bütünüyle mayınlanmış bir coğrafyaya dönüştürdü.

Evet, herkes kendi payını almak istiyor da, "Ekmek arslanın ağzında!" ve "Ava giderken avlanma" bölgede sıkça yaşanan bir normal durum!

Her şeyden önce ve elbette, inisiyatifini arttırmak isteyen gücün kendisi iç-bütünlüğe sahip olmalı, alması kesin olan darbelere karşı ayakta kalabilmek için kendi içinden sürekli yeni destekler alabilmeli. Yenilecek darbelerin ve taşınıp aşılacak ve üstelik aşıldıkça daha ağır yenilerinin geleceği kesin olan gerginliklerin talep ettiği dayanıklılık, iç asabiyetin en yüksek seviyesiyle sağlanabilir.

İç asabiyet, içeriğinde (bölgedeki savaş koşulları dikkate alınırsa) özellikle toplumsal bütünlük, dayanıklılık ve kazanma motivasyonunu en gelişmiş halleriyle barındırmalıdır.

Peki, Erdoğan'ın Türkiye'si bu koşullara sahip mi?

Dünya dengelerine yerleşebilme

Erdoğan odaklı iktidar alanının sıkışmışlığını, hegemonya arayışındaki dengesiz arayışlarını ve Türkiye'nin Kürtler konusundaki çıkışsızlığını gözleyen ABD, AB ve Rusya'nın da, kendi oyun planlarında bu açıkları kullanarak yol aldıklarını gözlüyoruz.

Bölgesel hegemonya girişiminin başka bir yüzü, kendisini uygun küresel dengelere yerleştirme sürecinde ortaya çıkıyor.

Evet, şimdiki küresel hegemonya zaafı-krizi, farklı coğrafyalara dağılmış bütün bölgesel güçlere (Brezilya, Meksika, Güney Afrika, Suudi Arabistan, Türkiye, İran, Hindistan), üstlerinde baskı kuran hegemon güç ABD'nin gücü azaldığı için, eski hallerine göre kendileri açısından daha uygun koşulları zorlayarak da olsa kazanabilme imkânı sağlıyor, ama "matrikste"/emperyalizmin siyasi-ekonomik ve askeri hegemonya alanında kalmak şartıyla!

"Dışarı çıkma" imkânı hiç mi yok? Eh, yok denemez! Hegemonya krizi sürdükçe güç kazanan-kazanacak bir olasılık olarak, "dışarı" çıkılabilir! Kapitalist ilişkiler içinde kalınıp ama ABD-AB ekseninden çıkıp "saf değiştirerek", kendisini var etmeye çabalayan Çin hegemonyasındaki bir olası Çin-Rusya ekseninden daha özel imkânlar sağlanabilir. Ancak, Çin hegemonyası henüz bir olasılık, Çin-Rusya ekseni de hem var hem de yok! Dolayısıyla, o taraflarda hâkim olan yüksek belirsizlik yüzünden, mutlaka gerekecek "güvence" ihtiyacının karşılanacağının hiçbir garantisi yok!

Ya da, hayallerin sonu yok, iktidar yanlısı bir istihbaratçı-gazetecinin iddiasına göre, "stratejik bir özerklik" kazanılabilirmiş! Nasıl mı, farklı küresel güçlerle kendi bağımsız ihtiyaçlarını gözeten uygun dengeler kurulup kimi özel tutumlarla yol alınırsa, şimdiki güç seviyesini aşan bir sıçrama yapılabilirmiş!

Her iki tutumun da, gerçekler dünyasında, çok özel "güç" ve "savaş kapasitesi" talep ettiği açıktır. Özellikle "stratejik özerklik" arayışı, şayet bir macera olmayacaksa, ancak karşılaşacağı olağanüstü engelleri aşarak yol alabilecektir.

Türkiye açısından bakarsak, 6'lı masanın/resmi muhalefetin, ürkekçe de olsa "pazarlıkta el yükseltme" şansını deneyebileceğini saptayabiliriz. Ama, günümüz koşulları en ufak ikircikliği bile kaldırmayacağı için, ürkek denemelerin sonuç alma şansı zor. Birkaç mızıldanmadan sonra, Batı kampına ve NATO'ya sadakatin esas alınacağını, küresel hesaplaşmada Batı kanadında konumlanılacağını saptayabiliriz.

Erdoğan'ın hedefleri

Erdoğan önderliğindeki mevcut iktidar koalisyonu ise, normal koşullarda kaybedecekleri anlaşılan seçimlerin yaklaşıyor olmasının baskısı altında kalıp, bölgesel dengelerde bir an önce çok özel bir kazanç sağlayarak iç desteğini arttırmayı hedefliyor.

Erdoğan esas olarak kendi kapasitesinin sınırlarını aşan bir durum karşısında olmanın şaşkınlığı ile yakaladığı fırsatı en yüksek kazançla ve hemen değerlendirmek isteyen Anadolu bezirgânlığının kısıtlı-dar kurnazlığı arasında gidip-gelen bir tutumla, ortaya çıkan olasılıkların "hepsinde birden" yol almak istiyor!

Bir bakıyorsunuz NATO'nun olağanüstü kritik Madrid toplantısında Batı'nın yeni dönem manifestosuna imza atılıyor; o arada kuş misali uçulup Tahran'a konularak NATO toplantısında "düşman" olarak görülen Rusya ve İran'la dost olunuyor; o da yetmiyor, bir kez daha uçulup bu sefer Soçi'ye konularak, resmen olmasa da fiilen NATO ile savaş halinde olan Rusya'nın lideri Putin'le "ilişkilerin derinleştirilmesi" kararı alınıyor; ama gelin görün ki aynı zamanda, Rusya ile savaş halinde olan Ukrayna'ya Rus ordusuna saldırıda kullansınlar diye İHA satılıyor! Alemlerin kralı harikalar diyarında!

Peki, dünyanın güncel halinde böylesi tutumlar, kendi ülkesinin iç bütünlüğünü kuramamış bir liderin öncülüğünde gerçekleştirilebilir mi? Ve, Türkiye, ihtiyacı olan askeri-politik-ekonomik güce sahip mi? Kendisi "iç ayrışma-parçalanma" riski taşıyan bir ülke, her adımda yüksek risklerle zorlanacağı, her metrekaresinin mayınlarla döşeli olduğu bir coğrafyada nasıl hegemonya kuracak; her zorlanma da ihtiyaç duyacağı ek desteği nereden alacak? Toplumsal bir destek olmazsa, sırf devletin vurucu gücüyle yol alınabilinir mi, yola çıkılırsa ne kadar ilerlenebilir?

Erdoğan'a soralım, ekonomik ve askeri gücünüzün yetmeyeceği bir düzlemde adeta dans etmenize rağmen, müziğin neden hala çalmaya devam ettiğini hiç mi düşünmüyorsunuz? Siz bir "oyuna" sahipseniz, başkalarının yok mu sanıyorsunuz?

Egemenlerin çıkışsızlığı

Kapitalist dünyanın yapısal eğilimlerinin içinden değil de, "dışından" bakarsak, Türkiye kapitalizminin, küresel ve bölgesel koşullarının ve kendi oluşumunun geldiği aşamanın dayattığı bölgesel hegemon güç olma yöneliminde zorlandığını saptayabiliriz.

Başkalarının yanı sıra özellikle iki noktaya vurgu yapmak istiyorum: İlki, mevcut Erdoğan iktidarının çürümüşlüğü ve çap yetersizliğidir. Ayrıca, Erdoğan'ın sırtında taşıdığı "İslamcı" yük, onun manevra imkânını azaltıyor, hızını kesiyor.

İkinci olarak, sadece mevcut iktidar değil, 6'lı masada dahil bütün egemen fraksiyonların ortaklaştığı Kürtler konusundaki "çözümsüzlük" politikası ve bunun yarattığı sürekli savaş gerçekliği de, sistemin bölgesel hegemonya arayışında sırtında taşıdığı ikinci yüktür ve ilkinden daha fazlasıyla manevra imkanlarını ve hızını engelliyor.

Erdoğan odaklı iktidar alanının sıkışmışlığını, hegemonya arayışındaki dengesiz arayışlarını ve Türkiye'nin Kürtler konusundaki çıkışsızlığını gözleyen ABD, AB ve Rusya'nın da, kendi oyun planlarında bu açıkları kullanarak yol aldıklarını gözlüyoruz.

Öte yandan, bu yazının konusu olmasa da, kapitalist dünyanın ekonomik, ekolojik krizler karşısında zaten zorlandığı bir tarihsel döneminde yaşadığı hegemonya krizi, aynı zamanda, Balkanlar, Kafkasya ve Orta Doğu halklarına "sistemden kopuş" imkanı veriyor. Hadi onların diliyle konuşalım, özerklik onların olsun, bir "bölgesel stratejik bağımsızlık" hedefli yönelim için düşünme ve eyleme zamanıdır.

POLİTİKA

Halkımız yüksek enflasyon koşullarında yaşayabilmek için savaş veriyor.

TÜİK'in enflasyonu

Emekten yana gelir politikaları ve zengini vergilendiren ilerici vergi politikaları uygulanmalı.

Mustafa Durmuş

(...) *1. sayfadan devam*

TÜİK'e göre Temmuz ayında yıllık enflasyon yüzde 79,6 iken, İstanbul Ticaret Odası'na (İTO) göre yüzde 99,1 ve ENAG'a göre yüzde 176,0. İTO'nun enflasyon rakamı TÜİK' ten 19,5 puan, ENAG' ınki ise 96,4 puan fazla çıkıyor. Aylık veriler açısından TÜİK ve ENAG arasındaki farklılığınsa Gıda ve Alkolsüz İçecekler Grubunda 3 kattan, Giyim ve Ayakkabı Grubunda 6 kattan fazla olduğu görülüyor.

ÜFE-TÜFE farkı rekora gidiyor

Kurumların öngörüleri arasında bu denli büyük farkın olması son derece çarpıcı ve bu fark her ay giderek daha da büyüyor. TÜİK verileri içinde yer alan ÜFE ve TÜFE yani üretici enflasyonu ile tüketici enflasyonu arasındaki farkın da her ay giderek açılması ve Temmuz ayında 65 puanın üzerine çıkması bu iddiaları doğruluyor.

Bu iki rakam arasında zaman zaman farklılıklar olabilirse de, bu farkın bu denli büyük olması ve süreklilik arz etmesi normal bir durum değil. Eğer bu çapta bir fark varsa; ya üreticiler henüz maliyetlerini tüketiciye tam olarak yansıtamamıştır ya da üreticilerin yansıtmasına rağmen TÜİK, politik bir yaklaşımla, TÜFE'yi olduğundan çok daha düşük göstermektedir.

ENAG'ın verilerinde görülen aylık fiyat artışlarının temel mal ve hizmetlerde yüzde 10'un üzerinde olması ve yüzde 38'e kadar çıkması, halkın yaşam maliyetlerinin hızla arttığının ve giderek daha da yoksullaştığının bir göstergesi.

Gelir bölüşümü adaletsizliği

Yüksek enflasyon konusunda başta arz yönlü ve talep yönlü faktörler; yapısal ve yönetimden kaynaklı sorunlar olmak üzere çok sayıda neden ileri sürülebilir.

Bunlar arasında hemen her yerde geçerli olan ancak üzerinde çok durulmayan bir faktör, gelir ve servet bölüşümü adaletsizliğidir.

TÜFE'de 'gerçek kira' ödemelerinin hane halkı bütçesi içindeki payı yüzde 4,4 olarak gösteriliyor. Kiralardaki artış ise çıkartılan bir yasa ile sınırlandırıldığından, sadece yaklaşık yüzde 27 civarında yer alıyor.

Konut fiyatları ve kira enflasyonu

TÜİK'e göre kira enflasyonu sadece yüzde 27. Oysa gerçek bundan oldukça farklı. Gerçekte, kiralardaki artışın açıklanan yüzde 79,6'lık resmi tüketici enflasyonunun dahi üzerinde olduğu kentler ya da bölgeler var. TÜİK'in enflasyon verileri bu gerçeği ihmal ettiği için de resmi enflasyon olması gerekenin daha altında çıkıyor.

Konut fiyatlarındaki ve kiralardaki artışın, ev sahiplerinin ve emlakçılık sektörünün fırsatçılığı gibi faktörlerin yanı sıra, konuta olan talebi spekülatif

bir biçimde yükselten başka ve çok daha önemli nedenleri var. Ülkede konut arzı yeterli iken, hatta İstanbul gibi bazı büyük illerimizde milyonu aşan sayıda boş konut bulunmasına rağmen konuta olan talebin artmasının nedeni, enflasyonun ve döviz kurunun çok yüksek olması, buna karşılık TL'nin çok değersizleşmesi.

Böyle olunca da, yüksek enflasyon ve kur karşısında, parasının ya da parasal servetinin değerini korumak isteyenler veya spekülatif kazançlar elde etmek isteyen birçok zengin, finansal bir yatırım alanına dönüştürülmüş olan konuta yatırım yapmaya başlıyor. Hatta azımsanamayacak bir kısım şirket sahibi kamu bankalarından aldıkları düşük faizli kredilerle, stokçuluğa yönelmenin ve döviz satın almanın yanı sıra, konut da satın alarak büyük çaplı spekülatif kazançlar elde ediyor.

Egemen sınıflara göre, canlı bir konut/emlak piyasası servet birikiminin, zenginleşmenin bir belirtisidir, bu yüzden de desteklenmelidir. Oysa gerçekte böyle finansallaşmış bir konut piyasası servetin zengin kesimlere doğru yeniden bölüştürülmesinin en güçlü biçimlerinden biridir. Çünkü bir konutun fiyatı yükseldiğinde, yeni bir şey üretilmediğinden, ekonominin toplam üretken kapasitesinde herhangi bir değişiklik olmaz. Bu yalnızca mevcut bir varlığın değerini artırır. Diğer yandan bu durum konut sahiplerinin net servetini arttırırken, diğer herkes için ilave maliyet anlamına gelir. Çünkü konut kiraları artar, ipotekli konut kredilerinin faizleri yükselir.

Kısaca paranın belli ellerde toplanmasıyla sonuçlanan gelir ve servet bölüşümündeki büyük çaplı adaletsizlik, çok parası olan bir azınlığın konut ve emlake yönelmesine, bu da konut fiyatlarının ve ardından da kiraların hızla artmasına yol açıyor.

Bu yüzden de, hem yüksek kiralar nedeniyle barınma sorunu artan, boğazından kısıp kiraya vermek zorunda kalarak beslenmesini ve yaşam standardını iyice düşüren halkı korumak hem de enflasyonu düşürebilmek için gelir ve servet bölüşümü adaletsizliğini ciddi biçimde azaltmak gerekiyor. Bunun yolu da, kısa dönemde, emekten yana gelir politikalarından ve zengini vergilendiren ilerici vergi politikaları uygulamaktan geçiyor.

Kentli emekçilerin geçim maliyeti hızla artıyor

Covid-19 salgınının toplumun diğer kesimlerine nazaran en şiddetli etkiyi kentli yoksul emekçiler üzerinde gösterdiğini ortaya çıkarmıştı. Bu yoksullar şimdi de, yüksek kiraların yanı sıra, enerji ve gıda fiyatlarındaki artışları da içeren yüksek enflasyon altında eziliyor.

Gıda fiyatlarındaki artışın etkisi, hane halkı bütçesinden gıdaya ayrılan payın büyüklüğüne göre farklılaşıyor ve ülke zenginleştikçe bu payın normalde azaldığı kabul ediliyor. Türkiye'de, gıda ve alkolsüz içeceklerin hane bütçesi içindeki payı ortalama yüzde 25,3 olurken, en yoksul gelir gruplarında bu pay yüzde 30-40 arasında bir orana kadar çıkabiliyor.

Gıdaya ve özellikle ekmeğe hane bütçesinden yüksek bir pay ayrıldığında, bunların fiyatlarındaki ciddi artışlar bu haneleri ciddi olarak etkiliyor. Kira, enerji ve ulaştırma gibi harcamalarından kısıntı yapamadığında hane halkının gıdaya erişimi zorlaşıyor, bu da eksik beslenme sorunları, hatta açlıkla neticelenebiliyor.

Ne yapmalı?

İşsizlik, yoksulluk ve gelir dağılımı eşitsizlikleri gibi temel ekonomik ve sosyal sorunları gerçekten sorun olarak gören ve bunlara emekten, halktan yana çözümler üretebilecek bir demokratik iktidar iş başına gelmelidir

O halde halkı giderek hiper enflasyona dönüşmeye başlayan böyle bir süper enflasyona karşı korumak için neler yapılmalı? Ya da emekten yana bir iktidarın enflasyonla mücadelede başvurabileceği önlemler neler olabilir?

• Öncelikle, enflasyonla mücadele konusunda kararlı bir siyasal iradenin varlığı çok önemli. Bugün böyle bir siyasal irade mevcut olmadığı gibi, yüksek enflasyonun öncesinde faizleri sabit tutarak, sonrasında ise Kur Korumalı Mevduat ve Enflasyon Korumalı Tahvil gibi araçlarla yoksuldan zengine doğru büyük çapta bir gelir ve servet transferine neden olan emek karşıtı, sermaye dostu bir siyasal irade ile karşı karşıyayız.

Emekten yana bir siyasal irade gerekiyor.

Bu da demokratik yollardan siyasal iktidar değişikliğini gerekli kılıyor. Böylece enflasyon başta olmak üzere, işsizlik, yoksulluk ve gelir dağılımı eşitsizlikleri gibi temel ekonomik ve sosyal sorunları gerçekten sorun olarak gören ve bunlara emekten, halktan yana çözümler üretebilecek bir demokratik iktidar iş başına gelmelidir.

Tarım ve enerji politikalarında köklü değişiklikler ve kamusallaştırmalar şart

• Böyle bir iktidar mevcut enflasyonun temel sürükleyicisi konumundaki gıda ve enerji alanlarındaki sorunları kökten çözmeye, üretimdeki girdi maliyetlerini düşürmeye, tarımda dışa bağımlılığı azaltmaya, üretimi artırmaya yönelik üretim politikalarını ve köylüleri üretim yapmaya teşvik edecek olan tarımsal destek politikalarını demokratik bir planlama altında hayata geçirmelidir. Böylece güvenli gıda üretimi artırılabilir ve fiyatlar düşürülebilir. Bu bağlamda enerji alanındaki özelleştirmeler de durdurulmalı ve özelleştirilmiş olanlar yeniden kamulaştırılarak toplumsal denetime açık hale getirilmelidir.

Aşırı kâr ve fiyat kontrolleri yapılmalı, aşırı kredi genişlemesine son verilmeli

• Enflasyonu artıran bir faktör olan aşırı kâr artışlarını önleyen bir sermaye kontrol politikası ve etkin, yaygın fiyat denetimleri uygulamalıdır. Bu denetimlere, tedarikçi ve dağıtımcı büyük oligopol

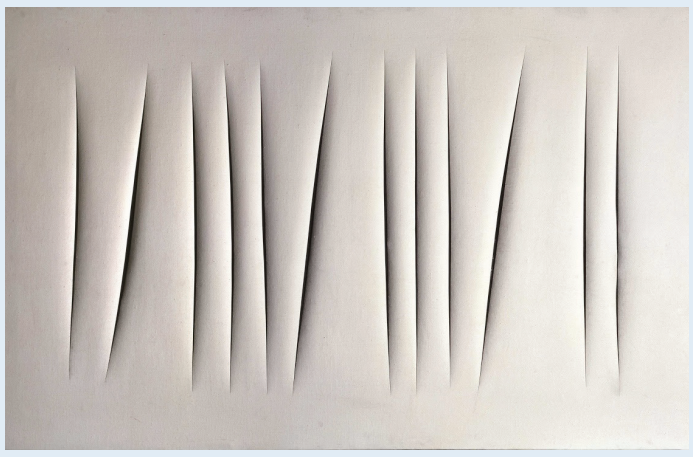

zincir marketlerden ve öncelikle de temel gıda ve sağlık malları alanında başlanılmalıdır. Gereksiz stoklamanın önüne geçilebilmesi için gerekirse belli mallarda miktarsal kısıtlamalara gidilmelidir.

• Bugün faizlerin yükseltilmesi politikası artık geç kalınmış bir politikadır. Ayrıca faizlerin yükseltilmesi ekonomik durgunluğa ve borç stoklarını artırıp borç temerrüdüne neden olabileceği için, daha çok emekçileri, küçük üreticileri ve küçük işletmeleri vuracaktır. Bundan kaçınmak gerekir. Bunun yerine iktidarın seçim sürecinde yapmakta olduğu aşırı kredi genişlemesi gibi uygulamalardan kaçınılmalı, böylece talep yönlü enflasyonu azdıracak girişimlerden de vazgeçilmelidir.

En yoksulun enflasyonunu indirmekten başlanmalı

• Enflasyonun toplumun farklı sınıflarını ve kesimlerini farklı biçimlerde ve oranlarda etkilediği bilinen bir gerçektir. Bu yüzden de enflasyon karşıtı bir program uygulanırken, bunun öncelikli olarak enflasyondan en fazla etkilenen emekçi halkların durumunu nasıl etkileyebileceği, onların sıkıntısının nasıl hafifletilebileceği gibi konulara odaklanılmalıdır.

Asgari ücret bu yıl iki kez daha artırılmalı, yoksullara nakit gelir desteği sağlanmalı

Emekçilere nakit gelir destekleri verilmeli ve asgari ücret Ekim ve Aralık'ta olmak üzere bu yıl iki kez daha yükseltilmelidir. İşçi ücretleri enflasyonun çok gerisinde. İşçi ücretlerindeki artışın enflasyonu körükleyeceği gibi genel geçer bir çıkarıma itibar edilmemelidir.

Belli bir gelirin altında gelir elde edenlere ya da düzenli geliri olmayanlara, nakit gelir desteği verilirken, ulaştırma ve konut/kira fiyatlarıyla ilgili olarak bütçeden bu alanlara dönük sübvansiyonlar sağlanmalıdır.

Aşırı kâr vergisi' ya da 'servet vergisi' uygulanmalı

• Bu desteklerin finansmanı 'aşırı kâr vergisi' ya da süper zenginlerden alınacak olan 'servet vergisi' ile karşılanmalıdır. Yani enflasyona karşı halk öncelikli olarak, emekten yana yeniden bölüştürücü vergi politikalarıyla korunmalıdır.

Sonuç olarak,

İktidara aday siyasal partilerin, özellikle de emekten ve halktan yana olanlarının, yüksek enflasyonu sadece ciddi bir makroekonomik istikrarsızlık olarak kabul etmemeleri gerekiyor.

Yüksek enflasyon aynı zamanda, özellikle de toplumun en korumasız kesimleri olan, emekçiler, yoksullar, işsizler, gençler, kadın ve çocuklar, engelliler başta olmak üzere, toplumun büyük bir kesimini derinden etkileyen çok önemli bir ekonomik ve sosyal sorun olarak görülmelidir.

EMEK

İşçi sınıfının iş koşulları krizlerle sarsılan kapitalist dünyada git gide zorlaşırken, taşeron çalışma olağan bir çalışma biçimi olarak yerleşiyor.

"Kelle koltukta" çalışmak…

Şimdi yine seçim arifesindeyken, "herkesin işine gelen" taşeron sisteminin kaldırılacağı vaatleri havada uçuşurken; esas olarak köleliğe yasal kılıf bulunan bu sistemden kurtuluşun, sistemden canı yananların, zincirlerini kırıp el ele vermesiyle gerçekleşecek olduğu çok açıkça anlaşıldı.

Juliana Gözen

(...) *1. sayfadan devam*

Taşeronlaşma ve güvencesizlik

Alt işverenlik, hepimizin bildiği adıyla taşeronluk, sermayenin emeği değersizleştirme stratejisi… Çalışma hayatında güvencesizliği yerleşik hale getirmeyi amaçlayan taşeron çalışma aynı zamanda örgütsüzlük, çalışma sürelerinin uzatılması, var olan hakların gaspı anlamına gelmektedir. Kadrolu işçilerin yerine, emek maliyetini ciddi oranda düşürdükleri için taşeron, geçici istihdam olarak daha fazla tercih edilmektedir sermaye tarafından doğal olarak. Uygulama, bir taraftan üretim maliyetlerini azaltırken, diğer taraftan kadrolu işçilerin ekonomik ve sosyal haklarına ve sendikal örgütlülüklerine karşı güçlü bir tehdit işlevi görmektedir. Taşeronlaştırma işçilerin iş güvencelerini ortadan kaldırırken, bu durum işçilerin en zor koşullarda, "kelle koltukta" çalıştırılmasını beraberinde getirmektedir.

Soma'da ve Ermenek'te katliama dönüşen iş cinayetine dönüp bakmamız ne demek istediğimizi pek açıklıkla anlatacaktır.

Türkiye'de taşeronlaştırma mevcut iktidar pratiğinde zirvelere ulaştı.

Kanun hükmünde kadrosuzluk

Sayısı 1 milyona yakın olan kamudaki taşeron işçilerin talebini sadece seçim arifelerinde hatırlayan iktidar 2015 Kasım seçimlerinden önce ilk kez kadro sözü vermek zorunda kaldı. Büyük vaatlerle gelen "Taşeron işçilere kadro veriyoruz" haberi 696 sayılı KHK'yı çıkarıp işçileri bir gecede o şirketten diğer şirkete sürüklerken esas yapılmak isteneni gizlemekti.

Esas olarak ücretlerin daha da düşmesini, emeğin gasp edilmesini hedefleyen yasal düzenleme ayrıca yerel yönetimlerde 450 binden fazla işçiyi kadro hakkından yoksun bıraktı.

"Dışı kadro, içi taşeron" olan bu düzenleme ile sözde kadroya geçen işçiler, mevcut kadrolu işçilerle aynı haklardan yararlanıp aynı ücreti alamıyor. Kadrolu işçilerin toplu iş sözleşmelerinden yararlanamıyor.

Kadroya ya da şirketlere geçebilen işçiler, aradaki işçi simsarlarından kurtuluyor belki ama taşerondaki düşük ücretler ve yetersiz haklardan kurtulamıyor.

Bu yüzyılın köleliği…

Herkesin işine gelen, cebini dolduran taşeron çalıştırma işçiyi bu yüzyılın kölesi haline getiriyor. Şimdi yine seçim arifesindeyken, "herkesin işine gelen" taşeron sisteminin kaldırılacağı vaatleri havada uçuşurken; esas olarak köleliğe yasal kılıf bulunan bu sistemden kurtuluşun, sistemden canı yananların, zincirlerini kırıp el ele vermesiyle gerçekleşecek olduğu çok açıkça anlaşıldı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Evde Sağlık ve Bakım hizmeti üreten taşeron bir firmada 5 sene boyunca çalışan işçiler "bir WhatsApp" mesajı ile işten çıkartıldı.

Günlerdir ekmeklerinin düşürüldüğü yerde, belediye önünde direnişteler. İşten çıkartılırken muhatap dahi alınmadılar!

İşte haksızlığın her türlüsünün mübah olduğu taşeron çalışmayı, ancak birlik olarak sistemi karşısına alan işçiler kaldırabilir. Madenden PTT'ye, demiryollarından Evde Sağlık ve Bakım hizmeti üreten belediye işçilerine bu yüzyılın köleliğine karşı mücadele ediyorlar. Masallar, vaatler değil; işçilerin kendi mücadeleleri değiştirecek!

Mobbing ve çalışmaya zorlama

Şirketlerin ve bu şirketler tarafından finanse edilen STK'ların kapitalist farkındalık projelerinin (sürdürülebilir ya da farkındalık gibi ön adları ile) mobbing ya da çalışmaya zorlama yokmuş gibi bir algı oluşturmaya çalışıyorlar.

Tolga Kubilay Çelik

Son dönemde işçi direnişlerinin sebepleri arasında gösterilen, genel anlamda işçilerin çalışma koşulları üzerine yazıp çizenlerin çokça kullandığı "mobbing" olgusu üzerine birkaç kelam etmemiz gerekiyor.

Mobbing, ücretli emek sisteminin, yani kapitalist üretim ilişkisinin özünde bulunur. Aslında bu ilişkinin kendisi başlı başına bir mobbing ilişkisidir. Ücretli emek sistemi, kendinde bir olgu olarak mobbingi barındırır. Mobbingin içinde olmadığı bir ücretli emek ilişkisi zaten yoktur ve kapitalist üretim içinde mobbing olmayan bir üretim biçimi geliştirilemez. Söylemek istediğimiz özünde şudur: İşçilerin kendi kolektif üretim ilişkisi geliştirmeleri haricinde mobbing olmayan bir çalışma biçimi geliştirilemez.

Ev içi emek ve mobbing

Ücretlendirilmiş emeğin içindeki mobbingin diğer bir yansıması ise ev ya da aile fertleri içinde gerçekleşen bakım ve yeniden üretim emeğidir. Burada mobbing; bakıma ya da yeniden üretim emeğine zorlama, toplumsal olarak iktidarın aile kültü üzerinden yarattığı kültürel alanın otoritesinden gerçekleşir.

Bu otorite ev içinde gerçekleşen emek sürecini kadının yapma zorunluluğu üzerinden kurar. Özü itibari ile ev içi emek de kendinde bir mobbingi, zorunlu olarak bakım hizmetinin yapılmasından ötürü taşır.

Sosyal sorumluluk (!)

Bir yanda işçilerin çalışma zorunluluğu varken diğer yanda ise "çalışmak özgürleştirir" gibi bir mit duruyor. Peter Fleming Çalışmanın Mitolojisi adlı kitabında "Kapitalizmde çalışmanın fazla mesaiden, vardiya eziyetinden, esnek çalışmadan şirketlerin ikiyüzlü sosyal sorumluluk projelerinden" ayrı düşünülmeyeceğini ortaya koyuyor. Şirketlerin ve bu şirketler tarafından finanse edilen STK'ların kapitalist farkındalık projelerinin (sürdürülebilir ya da farkındalık gibi ön adları ile) mobbing ya da çalışmaya zorlama yokmuş gibi bir algı oluşturmaya çalışıyorlar. Bir taraftan piyasa ve rekabet ilişkilerine dayalı güvencesiz bir yaşam ve çalışma hayatı yaratırken, diğer taraftan ise toplumsal alanda yaptıkları projeler ile kapitalizmin sürdürülebilirliğinin propagandasını yapıyorlar.

Çalışmak için yaşamak

Marx "işçi sınıfının tek bir özgürlüğü vardır; o da emeğini kime satacağı özgürlüğü" derken de aslında özgürlük ve zorunluluk ilişkisi üzerinden bunu anlatmaya çalışır. Bu özgürlük öyle bir özgürlüktür ki aynı zamanda çifte kavrulmuş bir özgürlüktür.

Hem ekonomik anlamda çalışma zorunluluğu hem de toplumsal alanda çalışmak için yaşayan bir toplumun varlığını anlatır. Artık işçi sınıfının, yalnızca çalışmak için yaşayan bir toplumsal varoluşu söz konusu.

Kurtuluşun koşulu

Peki, bizlerin, çalışmanın bir zorunluluk haline gelmesi ve işçi sınıfının yalnızca çalışmak için yaşayan görüntüsünü bozabilmemizin koşulu nedir? Öncelikle emeğin bir anlam taşıması gerekir. İşçinin ürettiği ürüne bir anlam katması ve bu anlamın emek gücü olmasa ortaya çıkamayacağının bilincinin açığa çıkmasıyla oluşur. Bu şekilde emeğin kendini özgürleştirmesi süreci gerçekleşir.

Ekonomik olan ile toplumsal olan arasında yaşanan ayrımın ortadan kaldırılması yaşanır. Son olarak da siyasal olarak yaratılan değerin savunulması süreci gerçekleşir. Özetleyecek olursak; emeğin bir anlam yaratması ve bu anlamın toplumsal hal alıp korunması ve geliştirilmesi süreci diyebiliriz.

DÜNYA

Kapitalizmin yapısal krizi, küresel güçler arasındaki hegemonya savaşımını ve halkların direnişini derinleştiriyor.

Fransız anomalisi? Avrupa'nın kalbinde radikal değişim olasılığı

Fransız ulusal kimliğinin bazı özel yönlerini (örneğin cumhuriyetçilik) ele alan bir topluluk duygusunu yeniden inşa etme girişimi ile "popülist solcu" söylemin belirgin bir Fransız çekimi, 6. cumhuriyete hayat vermek için ülke tarihinin devrimci değerlerini geri kazanıyor.

Cosimo Pica

19 Haziran 2022'deki Fransa parlamento seçimlerinin ikinci turunda sandıkların kapanmasının ve sonuçlarının açıklanmasının ertesi gününde insanlar, Fransız anomalisinden bahsetmeye başladı. Özellikle her zaman parlamentoda büyük bir çoğunluk elde etmiş Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un ılımlı Ensemble ittifakının mutlak bir oy elde etmesini önlemede belirleyici olan sol NUPES koalisyonunun yüzde 31,60 oyla halk tarafından onaylanmasından kaynaklanan -yakın Fransız tarihinde eşi görülmemiş bir olaydı- bir anomali.

NUPES nereden geliyor?

Sol koalisyon NUPES, Boyun Eğmeyen Fransa (BEF) lideri ve Fransız solunun tarihsel figürü Jean-Luc Mélenchon'un (JLM) 10 Nisan'da yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turunda yüzde 21,95 oy oranıyla üçüncülük elde ettiği, ikinci turda aşırı sağcı Ulusal Parti'nin temsilcisi Marine Le Pen'i yenerek tekrar Cumhuriyet'in başkanı seçilmek için zorlanmayan Macron ile yarışmayı yalnızca 400 bin oyla kaçırdığı tarihi bir sonuçtan doğdu. Boyun Eğmeyen Fransa lideri JLM tarafından yaratılan muazzam konsensüs, bir dizi komite, dernek ve hareket tarafından oluşturulan seçim listesi olan Union Populaire'nin milletvekili seçimleri için reformistler de dâhil olmak üzere diğer sol güçlerle, cumhurbaşkanlığı seçimleri için sunulan radikal programdan sapmayan bir programla daha geniş bir ittifak kurmasının önünü açtı. Farklı ilerici güçler arasında geçmişte hiç olmadığı kadar geniş bir birlik sağlandı.

Macron'un yenilgisi

Beşinci Fransa Cumhuriyeti tarihinde ilk kez, yeni seçilen bir cumhurbaşkanı seçim sistemi en başta ve her şeyden önce yeni seçilecek cumhurbaşkanının mecliste çoğunluk sağlaması için tasarlanmış olmasına rağmen, parlamentoda çoğunluğu elde edemedi.
İşçi haklarını ortadan kaldırmaya yönelik politikalar,

sosyal yardımlara ve emekli maaşlarına saldırı, sağlık hizmetlerinin finansmanının kesilmesi, etnik ve dini azınlıklara yönelik kurumsal ırkçılık ve otoriter hükümet tarzı, tüm bunlar Macron'u; sıkışıp kalmamış, tutuklanmış ve hayal kırıklığına uğramış, ama son altı yılda birkaç kez tepki verebilmiş, sokaklara dökülmüş ve ülkeyi büyük grevlerle bloke etmiş Fransız halkından izole etti.

Toplumsal mobilizasyon ve politik örgütlenme

2016'dan, yani Macron'un ilk seçim zaferinden bugüne kadar, ülke çapında birçok büyük mobilizasyon yaşandı.
2016 baharında iş kanununun reformuna karşı gösteriler ve grevler yapıldı. Aynı zamanda, meydanları ve halka açık yerleri yurttaş tartışmalarıyla işgal eden Nuit Debout sosyal hareketi kuruldu. 2017 sonbaharında, Başkan Macron'un kararnameleri ile iş kanununun yeniden düzenlenmiş hali olan İş Kanunu 2'ye karşı hareket ortaya çıktı. 2018 baharında ülke birkaç kez demiryolu reformu karşı grevlerle durma noktasına geldi. 17 Kasım 2018'de sarı yelekliler hareketi ortaya çıktı. Aynı zaman diliminde eğitimde yapılmak istenen düzenlemelere karşı lise işgal ve grevleri yaşandı.
5 Aralık 2019'da, Fransa'daki 2019 emeklilik reformuna karşı geniş bir toplumsal hareket ortaya çıktı. Bu mobilizasyonların istikrarı ve toplumsal hareketlerin gücü, ülkede Boyun Eğmeyen Fransa gibi örgütlerin büyümeye devam etmesine ve son seçimlerde bahsedilen sonuçlara ulaşmasına izin veren bir tartışma, çekişme ve güç birikimi alanı sağladı.

"Sol popülizm"

Fransız ulusal kimliğinin bazı özel yönlerini (örneğin cumhuriyetçilik) ele alan bir topluluk duygusunu yeniden inşa etme girişimi ile "popülist solcu" söylemin belirgin bir Fransız çekimi, 6. cumhuriyete hayat vermek için ülke tarihinin devrimci değerlerini geri kazanıyor.
Mevcut eşitsizlikler ve adaletsizliklerle çelişen, kurulacak yeni cumhuriyetin sürekli çağrışımları var. Halkın seçkinlere karşı klasik retoriği, baskın bir şekilde olmasa da yeniden öneriliyor ve krizdeki yıkımdan sorumlu tutulan ülkenin en zengin ailelerine yönelik saldırılarda da kullanılıyor.
Meşruiyetini sadece karizmatik ve liderlik yeteneklerine değil siyasi deneyimine de dayandıran Mélenchon kampanyasının amacının sadece muhalefet olarak direnmek değil, kazanmak ve ülkeyi yönetmek olduğunu defalarca dile getiriyor.

Genel bir program etrafında birleşme

İki özellik bilhassa efektif ve ilginçtir: sürekli temel noktalarını hatırlatan bir programın merkeziliği ve Halkın Birleşik Parlamentosu (programın taslağının yazılmasında belirleyici olan ve hareketin politik müzakerelerini yürüten bir grup aktivist, işçi sınıfı mahallelerinden militanlar, entelektüeller, araştırmacılar vb.).
Mélenchon'un zekice yapılan hitabet sanatı içinde, özellikle Macron'a ve tüm Fransız yönetici ve siyasi sınıfına yönelik sert eleştiriler ve saldırılar konusunda hiçbir zaman bir eksiklik olmadı, ancak göze çarpan şey, temelinde program olan, yalnızca seçim kampanyasının ilk günlerinde yüz binden fazla kopyası satılan bir kitapçık şeklinde basılmış inşacı vizyon belgesidir.
Bu ihtimal gerçekten somutlaşacak mı? Önümüzdeki aylarda, "yukarı" ve "aşağı" arasındaki, siyasi temsil ile toplumsal hareketler arasındaki diyalektiğin, gerçekten yaratılabilinecek bir değişimin gerçekçi olasılığının inşasında nasıl kilit bir unsur olduğunu görmek ilginç olacak. Ve bu kurucu süreç, sosyal ve siyasi hakların korunmasına ve toplumun daha fazla demokratikleşmesine dayalı yeni bir cumhuriyete hayat verilmesini açıklıkla dile getirecektir.

Hamleler ve olasılıklar denizinde Orta Doğu

Orta Doğu'daki bölgesel ve yerel güçler bu savaşta önemli roller aldılar, almaya da devam ediyorlar. Roller sadece hegemonya savaşımındaki gelişmelere göre şekil almakla kalmıyor, bölge içindeki dengelere göre de şekilleniyor.

C. Malatya

On yılı aşkındır süregelen ve derinleşerek içinden çıkılamaz hale gelen kapitalizmin yapısal krizi, küresel güçler arasındaki hegemonya savaşımını da derinleştiriyor. Küresel güçlerin, eşit olmamakla birlikte, birbirlerine üstün gelecek güce sahip olmamaları bölgesel ve yerel güçlerin hegemonya savaşında rol alabilmelerini sağlıyor. Özellikle Orta Doğu'daki bölgesel ve yerel güçler bu savaşta önemli roller aldılar, almaya da devam ediyorlar. Roller sadece hegemonya savaşımındaki gelişmelere göre şekil almakla kalmıyor, bölge içindeki dengelere göre de şekilleniyor ve bu şekillenme küresel çaptaki savaşı da etkileyebiliyor.

Veliaht atakta

Suudiler bölgedeki güç savaşımında kendilerine sınırlılık getiren ABD'ye bağımlılığını, Rusya ve Çin ile askeri ve ekonomik ilişkileri geliştirerek azaltmak istiyor. Fakat bağımlığının yapısal olduğunun farkında olan Riyad, ABD'yi gözeterek ama onun da sınırlarını zorlayarak Moskova ve Pekin ile ilişkileri geliştirmeyi sürdürmeye çalışıyor.
Suudileri dışarıda "aktif" olmaya itenlerden birisi de içeride yaşadıkları sıkışmalar. Sınır tanımayan şiddete rağmen Yemen'de Husilere diz çöktürülememesi, Birleşik Arap (BAE) ve Katar'ın Riyad'dan özerk ve kimi zaman ona karşı izledikleri politikalar ve ülke içerisinde özellikle kadınların başını çektiği eylemlilikler Suudilerin "konforunu" bozuyor. İçerideki hareketlilik, dışarıdaki amaçları etkileyebileceği gibi oradaki başarısızlıklarla birleşerek Suud hanedanına zor günler yaşatabilir.

İran güç topluyor

Bölgedeki politikalarını uygulayacak gücü kazanmanın önemli bir yolunun dışarıdan geçtiğini bilen İran, esas gücünü buraya ayırmış durumda. Uzun zamandır Çin ve Rusya ile taktik ittifak kuran Tahran, son gelişmelerden sonra bu ittifakın niteliğini strateji düzeyine çıkarmaya yönelmiş durumda. Rusya ve Çin ile yeni ve stratejik anlaşmalar imzalayan, BRICS vb. kurumsal yapılara katılımın düzeyini artıran İran, hem olası "büyük" çatışmalar için konumlanıyor hem de bu konumlanmanın getireceği "faydalarla" bölgedeki gücünü artırmayı amaçlıyor.
Tıpkı Suudilerde olduğu gibi İran da ülke içerisindeki mücadeleler tarafından sıkışmış durumda. Pandemi öncesinde ve sonrasında yoksulluğa karşı sürekli sokaklarda olan İran halkının, halkın ihtiyaçlarına değil silahlanmaya ve sömürücü azınlığa kaynak ayırmayı sürdüren Tahran yönetimine karşı önümüzdeki günlerde de sokakta olması oldukça yüksek olasılık.

Türkiye, İsrail ve Mısır

Türkiye bölgedeki savaş haliyle birlikte küresel düzeydeki hegemonya mücadelesinin yarattığı boşluklardan, sert gücünü kullanarak faydalanma politikasından vazgeçmiyor. Bunun önemli nedenlerinden birisi ise bu güce ciddi anlamda karşı koyacak bölgesel ve yerel gücün oldukça sınırlı olması. Bu nedenle Türkiye "yumuşak" gücü kullanmanın getireceği "zaman kaybının", boşlukların veya emrivakinin yarattığı/yaratacağı ani fırsatların da kaybı olacağını düşünerek sert güce yönelmekte. Diğer yandan Türk burjuvazisinin acil ihtiyaçları ve ülkedeki siyasi ve ekonomik krizin büyümesinin getirdiği sıkışma da iktidarı sert hamleler yapmaya itiyor. Fakat hem ülkedeki ve bölgedeki gelişmeler hem de ABD ve Rusya'nın Türkiye'nin gücünün farkında olarak izledikleri denge politikaları Ankara'yı sınırlamayı sürdürüyor.
Netenyahu iktidardan indirilmesine rağmen İsrail'in politikalarındaki süreklilik devam ediyor. "Düşmanlarının" kendisini vuracak güce erişmemesi için önleyici sert politikalarını sürdüren İsrail, özellikle Filistin'deki saldırılarını artırmış durumda. İran ve Rusya'nın ilişkilerini geliştirmeleri ve Rusya'nın İsrail'in son saldırılarına alışılagelmişin dışında sert tepki vermesi önümüzdeki süreçte İsrail'in saldırılarında çok rahat olamayabileceğine işaret ediyor.
Mısır kendi güç alanını geliştirmeye çalışıyor. Bu bağlamda özellikle Yunanistan ile ekonomik anlaşmalar imzalayıp askeri tatbikatlar yapan Kahire, BAE ve Ürdün ile ekonomik işbirliğine yönelmiş durumda. Böylece Mısır bölgeye yakın "dış" güçler ve bölgedeki yerel güçlerle "başka" bir alan kurmayı ve böylece tekrar bölgesel güç olmayı hedefliyor.

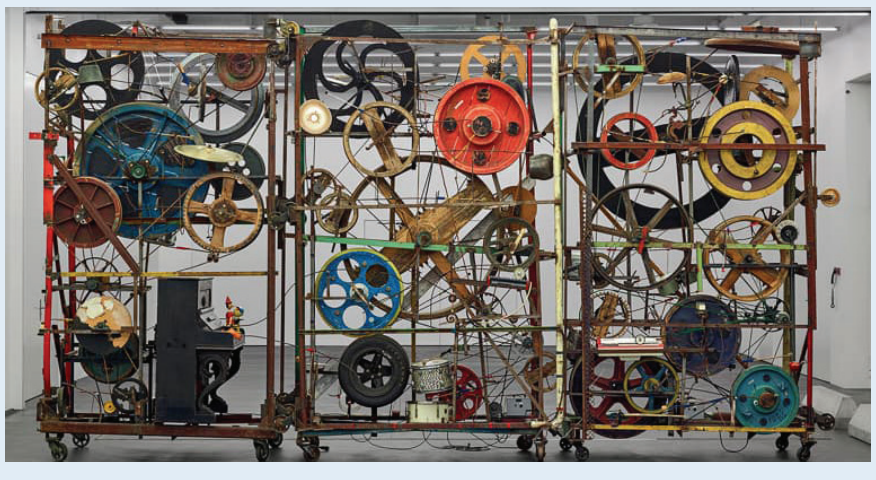

Devrimci-halkçı özne

Lübnan'da ise kısa süre önceki seçimin de gösterdiği üzere var olan statükonun bir süre daha devamında yerel güçler rahatça anlaşıyor. Fakat geçtiğimiz yılın Ekim ayında ayaklanan halk kitlelerinde süregelen "rahatsızlık" yeni direnişlerin habercisi. Ve bu direnişler Lübnan'da devrimci özneleri yeniden yaratabilme potansiyelini her zamankinden daha çok taşıyorlar.
Irak'taki yerel güçlerin tıpkı Lübnan'daki gibi statükonun devamında ısrarcı iken sürekli hareket halindeki halk kitleleri değişimi zorluyor. Fakat devrimci ve halkçı bir öznenin henüz oluşmamış olması, halkın öfkesinin onu kanalize edebilen Sadr tarafından yönlendirilmesine neden oluyor.
Bölgedeki bu durumlar çeşitli farklılıklarla birlikte bölge çapında genel bir duruma işaret ediyor. 21. yüzyılın başından itibaren irili ufaklı büyük direnişlere imza atan bölge halkları, kimi zaman sönümlense de bitmek tükenmek bilmeyen direnişçi enerjisiyle halkçı hareketleri tekrar tekrar canlandırıyor. Ve her canlanma meşakkatli bir sürecin meyvesi olacak olan devrimci-halkçı öznenin inşasına bir adım daha yaklaşılmasını sağlıyor. Küresel, bölgesel ve yerel güçler arasındaki hegemonya savaşımının derinleşerek devam edeceği önümüzdeki süreç ise bu devrimci-halkçı öznenin inşasının hızlanabilme ihtimaline işaret ediyor.

KADIN - GENÇLİK

Mücadele eşit olmayan tüm güç ilişkilerini yıkana dek devam edecek.

İmzalamak, çekilmek, özümsemek arasında kadınlar

İstanbul Sözleşmesi kâğıt üstünde kalamayacak bir içeriğe sahip. Etkin bir şekilde uygulanabilmesi toplumsal, ekonomik ilişkilerde köklü değişiklikler yapılmasına bağlı.

Ezgi Kaya

Nisan ayının 28'inde İstanbul Sözleşmesi'ni fesih kararına karşı açılan davaların bir kısmı Danıştay'da görüldü ve o gün Danıştay tarihinin de bir ilkini oluşturdu. Ülkenin birçok yerinden gelerek salonu dolduran kalabalık ve cumhurbaşkanı kararının iptali yönünde verilen savcı mütalaası büyük bir heyecana yol açmıştı. Aslında bu umut ve heyecan mahkemeden çıkacak olan karara ilişkin değildi. İstanbul Sözleşmesi'nin her satırını özümseme ve fiili olarak uygulatma iradesi ve ısrarının mahkeme salonunda ortaya konulması bu duyguları açığa çıkarmıştı.
Zira Danıştay'ın verdiği cumhurbaşkanı kararının iptali talebini ret kararı da açığa çıkan bu duruma beklendiği gibi etki etmedi.

Kim, niçin karşı çıkıyor?

İstanbul Sözleşmesi her ne kadar dönemin parlamenter meclisinde tek çekimser oyla kabul edilecek ve Ahmet Davutoğlu'nun imzasını taşıyacak kadar "yerli ve milli" bir sözleşme olsa da bugünkünden daha çekimser karşı çıkışlar o zaman da kendini gösteriyordu. Son yıllarda daha da güçlenen karşı çıkışlar Türkiye'de "aileyi ifsat projesi", "Çare İslam sözleşmesi", "Fesat sözleşmesi iptal edilsin", "Kadını ancak İslam hukuku korur" gibi söylemlerle ifade edildi.
Patriyarkal kapitalizmin üzerine oturduğu heteroseksist, "kutsal" aile yapısını temelinden sarsmayı hedefleyen ve imzacı devletlere bu yönde yükümlülükler getiren İstanbul Sözleşmesi'ne açılan savaş başka ülkelerde de benzer meşruiyet zeminleri buluyor. Aile içinde kadınların bedenini, cinselliğini tahakküm altına alan, karşılıksız emeği üzerinden çıkar sağlayan bu sistem elbette hüküm sürdüğü her yerde sarsıldığı noktalardan tepkiler üretiyor. Sözleşmeyi onaylamayan, çekince koyan veya itirazların yükseldiği ülkelerde de bu nedenle belli söylemler ortaklaşıyor. Polonya'da 2020'de adalet bakanı sözleşmenin kadına yönelik şiddetle mücadele hükümlerini kabul ettiklerini ancak ideolojik unsurları reddettiklerini söylemişti. "Biyolojik cinsiyete karşı sosyokültürel cinsiyet dayatılıyor" diyen bakan bunu zararlı bulduklarını ve ülkenin iç hukukunun kadınları şiddetten korumak için yeterli olduğunu belirtiyor. Bulgaristan'da ise İstanbul Sözleşmesi ülkenin geleneksel değerlerini yıkmaya çalışan bir Avrupa komplosuydu. Üniversitelerde toplumsal cinsiyet çalışmalarını yasaklayan Macaristan, toplumsal cinsiyeti temel alan yaklaşımın "yıkıcı" olduğu ve göç politikalarının da olumsuz etkileneceği gerekçesiyle sözleşmeyi imzalamıyor. Hırvatistan "toplumsal cinsiyet ideolojisinin dahil edilmemesi", "anayasal düzenin, evlilik tanımının etkilenmemesi" çekincesi koyarak sözleşmeyi onaylıyor.
Türkiye'de de benzer fikirlerin sözcülüğünü üstlenen bir platform bu ortaklığı şöyle ifade ediyor: "Müslüman olmayan ülkeler bile aileyi kutsal görerek İstanbul Sözleşmesi'ne hayır diyor. İslam ülkelerine örnek olan Türkiye'nin bu sözleşmeye bağlı kalması züldür. Türkiye'nin bir an evvel aileyi önceleyerek İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmeyi gündemine alan Avrupa ülkeleriyle temas kurması gerekmektedir. Biz Macaristan kadar, Polonya kadar ailemize sahip çıkamıyor muyuz? Letonya, Romanya, Slovakya da mı AK Parti'ye muhalefet olsun diye karşı çıkıyor? Hayır, buradaki ana mesele ailedir. Ailelerin yıkılmaması, eşcinsel sapkınlığın meşrulaştırılmaması için İstanbul Sözleşmesi kaldırılmalıdır."
Genel olarak toplumsal cinsiyet temelli yaklaşım ve cinsel yönelim ibaresinin aile temelini sarsacağı ifade ediliyor. Kadınların emeklerine ve bedenlerine el konulan en "makul" ve yönlendirilebilir yapı olan ve bu nedenle kutsal ilan edilen geleneksel aile yapısının sarsılması korkusu boşuna değil.
Sözleşmenin şiddet ile ekonomik, toplumsal eşitsizlik arasında kurduğu ilişki ön plana çıkıyor. İstanbul Sözleşmesi şiddete karşı öngördüğü mekanizmalar yanında şiddetin "eşit olmayan güç ilişkilerinin tezahürü" olduğunu kabul ediyor ve imzacı devletlere bu bilinçle eşitsiz ilişkileri ortadan kaldırmaya yönelik bütüncül politikalar oluşturma yükümlülüğü getiriyor. Eğitim müfredatından medya organlarına kadar geniş bir çerçeve belirliyor. Mevcut mevzuatların hiçbirinde yer almayan bu çerçeve elbette ki hem Türkiye'de hem Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde erkek egemenliği ve sermayenin kırmızı çizgilerini tehdit ediyor.

Sözleşmeyi imzalatacağız

İstanbul Sözleşmesi kâğıt üstünde kalamayacak bir içeriğe sahip. Etkin bir şekilde uygulanabilmesi toplumsal, ekonomik ilişkilerde köklü değişiklikler yapılmasına bağlı.
Bizim için sözleşmeden vazgeçmemenin anlamı sözleşmenin yalnızca tekrar imzalanması değil içeriğinin özümsenerek etkin bir şekilde uygulanması. Bize tepeden bahşedilmeyen, mücadele ederek imzalattığımız sözleşmeyi elbette yeniden imzalatacağız. Fakat anneliği vatani görev sayan, kutsal aileyi korumak için sözleşmeyi savunan düzen partileri liderlerinin vaatleri İstanbul Sözleşmesi'ni kâğıt üzerinde bırakmaya mahkûm. Bizim mücadelemiz ise tıpkı İstanbul Sözleşmesi'nde ifade edildiği gibi eşit olmayan tüm güç ilişkilerini yıkana dek devam edecek.

Bu genelge kâğıttan kaplandır, gençlik buruşturup atacaktır!

Bizden yalnızca geleceğimizi değil gençliğimizi de çalıyorlar. Hal böyleyken kimse bizden sabır sükûn beklemesin.

Güney Mengen

11.08.2022 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının 81 İl Valisi ve Gençlik ve Spor İl Müdürleri ile yapılan toplantıda alınan kararlar doğrultusunda valiliklere ''Üniversitelerde Güvenlik ve Barınma Tedbirleri" genelgesi gönderildi.
Öğrenci kulüpleri, kadın platformlarına dair istihbarat çalışmalarının arttırılması, barınma başta olmak üzere öğrencilerin sorunlarını ve tepkilerini içeren sosyal medya paylaşımları hakkında işlem başlatılması, 'farkındalık' adı altında üniversite ile işbirliği içinde paneller, seminerler yapılması gibi kararları da içeren bu genelgenin kimlerin güvenliği ve neyin tedbirleri için olduğu açık.
Kapitalizmin krizleri derinleştikçe dünyanın her yerinde kendi isyancılarını yaratıyor. Bir süredir de okurken çalışmak zorunda olan, mezun olduktan sonra iş bulamayan, borçları milyonları bulan, yeterli beslenemeyen, barınamayan, okul toplulukları kapatılan, sosyal yaşamı iş-okul-ev üçgeninden oluşan, üniversitelerine kayyum atanan, festivalleri yasaklanan gençlik tarih sahnesine tekrardan adım adım çıkıyor.
Bir araya gelmekten, birlikte eylemekten öğrendiğimiz ve güçlendiğimiz gerçek. Gücümüzün farkına vardığımız gibi egemenler de bizim gücümüzün farkına varıyor. Açıkça belirtelim bu genelgede yeni bir şey yok. Egemenler senelerdir topluluklarımıza saldırıyor, hocalarımızı atıyor, kampüslerimize, sınıflarımıza sivil/resmi ajanlar sokuyor, öğrencileri fişliyor, okuldan uzaklaştırıyor, üniversitelerimizin mücadele tarihini silip belleğimizi yok etmeye çalışıyor...
Ancak bu genelgenin bir önemi var; bize bir savaş açtılar ve genelge bu savaşın resmi ilanıdır.

Çok olan biziz, meşru olan biziz

Genelgelerinde 'uyuşturucu ile mücadele' deseler de lüks araçlarda çekilen pudra şekerlerini, Venezüella seferlerini, uyuşturucu ticaretiyle kimlerin kısa sürede nasıl zenginleştiğini, yoksul mahallelerimize gençliğin enerjisini soğurmak için bilinçli sokulan uyuşturucuların nasıl geldiğini artık herkes biliyor.
Ne kadar 'barınma sorununa yönelik çözümler' deseler de geçtiğimiz yaz 'Barınamıyoruz' dediğimiz için nasıl saldırdıklarını, burslarımızı nasıl kestiklerini, nasıl soruşturmalar açtıklarını, 850 TL burs/kredi verip 800 TL yurt ücreti aldıklarını, öğrencileri tarikat yurtlarına mahkûm edip nelere maruz bıraktıklarını herkes biliyor.
Bugün kimi kamu kurumları misafirhanelerinin, lojmanların, kimi otel ve tesislerin öğrencilere açılacağını ilan etmeleri şüphesiz önceki yaz gücümüzü birleştirip sesimizi herkese duyurmamızdan kaynaklanıyor. Yetmez! Tüm sorunlarımıza kalıcı çözümleri de sizin ihtişamlı makamlarınıza, çok yoğun gündemlerinize, dolu dolu masalarınıza getireceğiz.

Gençlik bu sorunlara göz yummayacak

Misafirhaneler ne zamana kadar öğrencilere sunulacak açıklanmıyor, bu soruna kalıcı çözümler tartışılmıyor, bunun yerine yurtlarda çalışma masalarımız kaldırılıp yatak sayısı arttırılıyor. Her gün artan kadın cinayetlerine, tacizlere karşı nasıl tedbirler alınacak açıklanmıyor. Bunun yerine kadın topluluklarının faaliyetleri engelleniyor. Üniversiteler teknik yetersizlikten kırılırken, bu sorunlara dair tedbirler açıklanmıyor. Bunun yerine daha fazla kamera, daha fazla güvenlik, daha fazla X-Ray açıklanıyor.
Bir de öğrencilerin bunlara susması bekleniyor, genelgelerle, soruşturmalarla tehdit ediliyor.
Asgari yaşam koşulları, çalışma masası, eğitim materyalleri bir öğrencinin öğrencilik vasfını yerine getirebilmesinin en temel gereksinimleri. Zaten niteliksiz olan koşulları iyice kötüleştirip öğrencilik diye bir şeyi ortadan kaldırmayı düşünüyorlar.
Fiilen de öyle değil mi? Bir odada 8 kişi kalınca, sağlıklı beslenemeyince, çalışma masası olmayınca, 10 saat işe gidip part-time okula gelince, topluluğunu açıp etkinlikler yapamayınca, festivalleri yasaklanınca, konsere, sinemaya gidecek zamanı da parası da olmayınca, kitap alamayınca o öğrenci öğrenci oluyor mu sahiden?
Bizden yalnızca geleceğimizi değil gençliğimizi de çalıyorlar. Hal böyleyken kimse bizden sabır sükûn beklemesin. Daha güçlü geleceğiz, daha yüksek sesle, daha keskin bakışlarla, daha emin adımlarla yine geleceğiz.

EKOLOJİ

Yaşanabilir bir gelecek, ekosistemi ve canlıları gözeten ve koruyan bir mücadele ile mümkün.

"Kolay hedef" hayvanlar

2020-2021 av sezonunda "av turizmi" kapsamında bin 835 hayvan katledilerek 26 milyon 857 bin TL gelir elde edildiği belirtiliyor. Ağaçları kereste ticareti için bir kaynak olarak gören bakanlık, yaban hayvanlarını da potansiyel gelir kaynağı olarak görüyor elbette.

Utku Şahin

Kapitalizmin dayattığı yaşam biçimine göre gezegen üzerinde bulunan tüm kaynaklar insan ihtiyacını karşılamak üzere var olmaktadır. Bitkiler "temiz hava" için toprak ise "tarım" yapabilmek için var. Hayvanlar ise türlerine göre farklılık gösteriyor. Bazıları en yakın arkadaşlarımız (kedi, köpek vb.) olarak görülürken bir kısmı ise endüstriyel alanın bir parçası halinde. İnek, tavuk vb. hayvanlardan bahsediyoruz.
Bunlarla da sınırlı kalmıyor, kır alanlarında insan baskısına rağmen soyunu devam ettirebilen bazı hayvanlar ise av statüsünde, spor veya kültürel aktivite adı altında katlediliyor.
Yani hayvanların hepsi aynı statüye ve haklara sahip değil.
Bu genel tablonun içinde sosyal medya araçlarının güç kazanması, hayvan hakları savunucularının örgütlenme düzeyinin gelişimi ile birlikte yaşanan şiddet vakalarını daha yakından görebiliyor, refleks gösterebiliyoruz. Tabi bu refleksi gösteren farklı eğilimler mevcut. Kimisi hayvan özgürlükçü/vegan bir anlayışı benimserken kimisi hayvan hakları bağlamında ağırlıklı olarak kent hayvanlarını gözeten bir yol izliyor.

Şiddet olgusu

Türkiye iç politikası üzerinden düşündüğümüzde şiddetin hem fiziksel hem de söylem boyutuyla yoğunlaştığını görüyoruz. Faşizmin kurumsallaşması yolunda atılan adımlar göçmen karşıtlığı, bekçilik statüsünün gelişimi, kadın ve LGBTİ+ düşmanlığı, sanat etkinliklerinin yasaklanması vb. süreçler ile sınırlı değil. Hayvanlara yönelik şiddet ve yerinden etmeye yönelik politik ve fiziki hamleler artıyor. Kent hayatının uzun zamandır parçası olan köpekler "kolay hedef" olarak görülerek listenin başında geliyor. Şiddetin yaşamın her alanına yayılması ve toplumun şok dalgalarıyla etki altına alınma çabası Türkiye'de yeni değil. Hatta süreklileşen bir özellik kazandı diyebiliriz.
Hayvanlara karşı olan süreç ise, tam anlamıyla planlı programlı bir biçimde gerçekleşmiyor olsa da iktidar güçlerinin tutumları, işletilen yasal süreçler, kimi zaman yapılan açıklamalar süreci belirliyor. Örneğin geçen yaz yaşanan orman yangınları sonrası Muğla, Antalya bölgesinin yeniden rehabilitasyonu için gerekli olan bölgenin tamamını kapsayan bir av yasağına ihtiyaç olduğu halde, oldukça küçük bir alanda av yasağı ilan edildi. Hatta öyle bir plan yapıldı ki, yangın nedeniyle çevre bölgelere kaçan hayvanların olduğu yerler av sahası ilan edilerek alevden kurtulan hayvanlar kurşunlara hedef oldu. Sokak hayvanları ile ilgili devlet kurumlarının alacağı tutum ise halkın tepkilerine, güç dengelerine göre belirleniyor.

Av cinayettir

Bu yazı yazıldığı sırada Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından resmi gazetede yayımlanan bilgiye göre nesli tükenme tehlikesinde olan çok sayıda hayvan av listesine alındı. Avlanması yasaklı türlerin de bulunduğu liste epeyce uzun. 2020-2021 av sezonunda "av turizmi" kapsamında bin 835 hayvan katledilerek 26 milyon 857 bin TL gelir elde edildiği belirtiliyor. Ağaçları kereste ticareti için bir kaynak olarak gören bakanlık, yaban hayvanlarını da potansiyel gelir kaynağı olarak görüyor elbette.
Doğaya yabancılaşma sürecimizin bir parçası da insan türü olarak hayvanları görme biçimlerimiz. Sistemin kusursuz devamlılığı için toplumun yeniden üretilme sürecinde inşa edilmek istenen bu biçim hayvan düşmanlığını da içeriyor. Dolayısıyla toplumsal devrimi gerçekleştirmenin bir boyutu da hayvan özgürlükçü politikayı geliştirmek.

Dünyanın krizi aşırı iklim olayları

Sermaye güçlerinin doğaya saldırıları arttıkça doğru orantılı şekilde aşırı iklim olayları da arttırıyor. İklim krizi derinleştikçe aşırı iklim olayları da normalleştiriliyor.

Umut Özşimşek

Dünyanın, son yıllarda girdiği iklim krizi girdabından çıkması bir hayli zorlaştırılıyor. Sermaye güçlerinin doğaya saldırıları arttıkça doğru orantılı şekilde aşırı iklim olayları da arttırıyor. İklim krizi derinleştikçe aşırı iklim olayları da normalleştiriliyor/normalleşiyor. Sistemin doğalında olan her yeri üretim alanına çevirme ya da her şeyin metalaşması ilkesi bugün geldiğimiz iklim krizini açıklamakta bizlere ayna tutuyor. Ormanlar, çaylar, ovalar, vd.. nereye bakarsak orada sermayenin saldırısını görmek mümkün.
IPCC'nin (Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli) şubat ayında yayımladığı "İklim Değişikliği İnsan Yaşamını Tehdit Ediyor" başlıklı raporda şu anda gezegen sıcaklık artışının 1.5°C ulaştığını fakat 2040 yılında ise 2.3-2.5°C ulaşacağını belirtmişler. Söz konusu olan soyut bir grafik değişikliği değil maalesef. Süreç beklendiği şekilde gerçekleşirse, biyolojik çeşitlilik, aşırı iklim olayları, tarım faaliyetleri, okyanus asitleşmesi gibi kritik noktalarda olumsuz yönde değişimler yaşanacak. Halihazırda derinleşmekte olan gıda krizi çok daha şiddetli bir boyuta ulaşacak.
Elbette tüm bu olumsuzluklar dünya yoksullarının hayatını tehdit ederken sermaye sınıfı güvenli alanlarını tesis etmeye çalışacaktır. Tüm bu gidişatı belirleyecek olan ise karşılıklı güç dengeleri. Yani yoksul emekçi halkaların yaşamını ve gezegenin dengelerini gözeten halkçı bir dinamiğin yükselmesine ihtiyaç var.
Marx ve Engels'in yaşadığı dönemden bugüne gezegen ortalama 1.5 derece ısınmış. Yani yaklaşık 150 yıldan daha fazla sürede bir değişim yaşanmış. Bugün ise sadece 18 yıl içinde aynı düzeyde bir sıcaklık artışı bekleniyor. Kapitalizmin doğaya yönelik saldırılarının ne düzeyde hız kazandığını görmek için hem bu verilere hem de değişmekte olan kent ve kır alanlarına gözümüzü çevirmek yeterli. Uluslararası iklim zirvelerinde aktarılan vaatlerin aksine çok daha fazla talan ve doğa katliamı gerçekleştirilecek ve küresel ısınma şimdiki sıcaklığın neredeyse iki katına ulaşacak. Bu da demek oluyor ki doğaya yapılan saldırılardan kaynaklı çok fazla sorunla karşı karşıya kalacağız.
Yine aşırı sıcaklardan kaynaklı orman yangınları gerçekleşmekte.
Geçtiğimiz yıl orman yangınlarında yaklaşık 140 bin hektar alan zarar gördü. Türkiye'de ki ormanlık alanların %61'i geçtiğimiz yıl çıkan orman yangınlarından tahrip oldu.
Orman yangınlarında sadece ağaçlar değil hayvanlar ve toprakta zarar görüyor.
Geçtiğimiz yıl Türkiye'deki yanan ormanlık alanların iyileştirilmesi çok zor ve zaman alıcı olacak. Bu yüzden yangınlara hazırlıklı olmak ve müdahale için imkanların arttırılması çok önem taşımakta.

Sorun belli çözüm için mücadele edelim

Dünya'da iklim krizinden kaynaklı çok fazla sorun baş veriyorken, dünya halkları su baskınları, yangınlar, gıda krizi, vd. ile boğuşurken; talan ve rant politikalarına karşı yaşanabilir bir dünya talebini yükseltmeyi en temel talepler arasına almalı ve mücadelesini vermeliyiz.
Hükümetlerin masa başında 'Dünya elden gidiyor, bir şeyler yapılmalı(!)' diyerek yayımladığı ikiyüzlü raporlarında değil yaşanabilir bir dünya için mücadele edenlerin saflarında buluşmalıyız.
Bu talepleri esas alan ve yaşanabilir bir gelecek, ekosistemi ve canlıları gözeten ve koruyan demokratik anayasayı gelin birlikte inşa edelim.

Şehrin kurumsuzlaşması ve Söğütlüçeşme

Şehrin kurumları, kamu yararı yerine daha çok "tüketimi" ve "değişim değerini" ön plana alan politikalarla doğrudan bir işletmeye dönüşmüş durumda.

Ayça Yüksel

1930'larda, Yoğurtçu Parkı'dan Söğütlüçeşme'ye doğru yürüyüşe çıksaydım neler görürdüm?
Önce karakolun yanında bir sinemayla karşılaşırdım. Kurbağlıdere'yi takip edince, bulunduğu sokağa ismini vermiş gazinoyu görürdüm. (Bkz. Dere Gazinosu Sokağı) Muhtemelen tahta bir köprüden dereyi geçtikten sonra, kendimi kocaman bir bostanın içinde bulurdum. Şaşırmazdım, çünkü her daim sebze ya da meyve bahçeleri vardı etrafımda.
Derenin karşısında Kuşdili Çayırı uzanırdı. Mahmut Baba Sokağı'nın sonunda (eskiden Mahmut Paşa) Hilal Sineması vardı. Hemen sağımda spor kulübü yer alırdı, bugünün Fenerbahçe Stadyumu.
Oradan Bağdat Caddesi'ne çıkardım, karşımda Söğütlüçeşme Çayırları ve bostanlarının arasından geçen demiryolu bulunuyordu bu kez.
Tüm bunları Jacques Pervititch'in kent haritaları sayesinde hayal edebiliyoruz. Bugün -tıpkı Galataport'ta olduğu gibi- tüketim işlevli bir ulaşım projesi için harekete geçilen Söğütlüçeşme Tren İstasyonu, eskiden çayır ve bostanlardan oluşuyordu.
Bölgede bulunan 550 farklı ağaçtan 250 tanesinin kesildiği yerel inisiyatifler tarafından tespit edildi. 1980'lerde bir mahallelinin elleriyle diktiği bu ağaçları, şehrin sakini olarak gözeten ekoloji örgütleri ve kent dayanışmaları ise motivasyonunu "yine" yok etmekten alan, Haydarpaşa Garı'nın işlevini de tehdit eden projeye yaratıcı eylemlerle karşı çıkıyor.
Mekânın belleğiyle hiçbir temas kurmayan, kullanıcıların tüm ihtiyaç, talep ve sözlerine kulak tıkayan, kamuyu bilgilendirme sorumluluğunu dahi üstlenmeyen, şehir hakkını gasp eden yönetim anlayışına karşı bir mücadele bu.

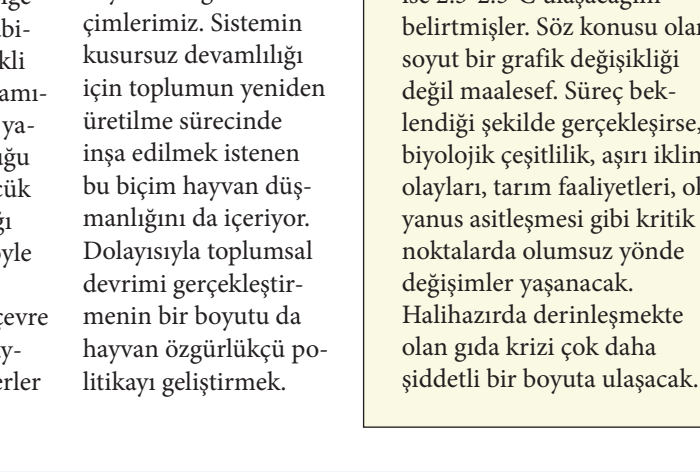

İlgili kamu kurumları dururken, bir inşaat firmasının açıklamasıyla yüz yüze bırakıldı mahalle sakinleri. Daha önce Haydarpaşa'da ve başka kent hareketlerinde de gördüğümüz şeylerden biri işte bu "şehrin kurumsuzlaşması".
Kamu kurumları artık kendini halka bilgi verme, şeffaf olma, hesap verebilir olma gibi noktalarda yükümlü olarak görmüyor. Ne TCDD ne Kadıköy Belediyesi ne de "yaşam vadisi" projesiyle açıklamada adı geçen İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Söğütlüçeşme'deki işin aslını açıklama görevini üstlenmiyor.
Fıratcan İnşaat'ın yaptığı açıklama ise firmanın kendi itibarını tesis etme çabasından ötede değil. Korunmaya değer görülmeyen, sağlıksız ve istilacı olduğu, kuruduğu, taşınması mümkün olmadığı iddia edilen, yani kesilen "bazı ağaçlar" hangileri? "Türkiye'de bir ilk olarak" lanse edilen, "modern" şekilde taşındığı söylenen ağaçlar hangileri? "Viyadüklerin alt bölümlerine tek katlı yiyecek-içecek yerleri" yapılacağı iletilmiş ama bunların kaç tane olduğu, hangi ihtiyaçlara ve işlevlere yönelik planlandığı konusunda sır verilmemiş.
Tüm bunlar, spesifik bilgilerin projeyi masum göstermek adına paylaşılmadığını düşündürüyor. Ankara Garı'nda yapıldığı, Haydarpaşa Garı'nda denendiği üzere, bu projenin de TCDD'nin elindeki taşınmazları daha kârlı bir şekilde değerlendirme girişimlerinden olduğu görülüyor.
Şehrin kurumları, kamu yararı yerine daha çok "tüketimi" ve "değişim değerini" ön plana alan politikalarla doğrudan bir işletmeye dönüşmüş durumda

Haritanın künyesi:
Jacques Pervititch, "Index général du plan immobilier levé sur base de la triangulation officielle," Kadıköy, 1930, Fransız Anadolu Araştırmaları (IFEA) Koleksiyonu..

KÜLTÜR - SANAT

"Gelecekten gelen şiir"e kulak verdik, omuz verdik.

Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali: "Nefes olmadan nefes alamazsın!"

Şurası vurgulanmalı ki böyle bir festival "parayla yapılamaz"dı. Her biri çok değerli sanatçıları, her biri çok değerli festival emekçilerini parayla bu hacimdeki bir festivale dahil etmeye kalkacak birkaç on milyon liranız olsa bile.

Deniz Can Tepe

7 ile 23 Temmuz arasında neredeyse her gün Hatay'da "gelecekten gelen şiir" okundu. Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali, sırasıyla Samandağ, Arsuz, Karaağaç, Defne ve Serinyol'dan müzik, tiyatro, söyleşi, atölye ve çocuk etkinlikleriyle geçti. Yüzlerce kişinin emeğiyle ortaya çıkan festival etkinliklerini on binlerce kişi takip etti.

Evvel Temmuz bir bereket bayramı, geçmişten bugüne uzanan, halk kültürünün derinliklerinde kökleri olan bir ritüel. Kültür dediğimiz elbette hareket halinde. Bugün de yeni bir biçimle yeniden halkla beraber, egemenlerin karşısında.

Yeniden yoldaşlaşmak

Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali, kentin kılcallarına girerek, çocuklar, gençler, kadınlar için özel etkinlikler düzenleyerek ve bunu tehlike olarak gören egemen güçlerin baskılarına boyun eğmemek konusunda kararlı duruş sergileyerek başka bir festival çizgisini açığa çıkarma gayretini ispatlamış oldu.

Festivalin yolunu aydınlatan ilkeleri var. En tedirgin edici ilkelerden biri sponsorsuzluk ilkesi. Böylece ufak ya da büyük hiçbir sponsorun isminin cisminin geçmediği bu düzeyde/iddiada bir festivali yaşadık. Bir başka ilke festival katılımcıları arasındaki rekabetsizlik: Herkes festivalin bir biçimde emekçisi. Festivalin duyurusu için sokak sokak bildiri dağıtanlarla sahneye çıkanlar arasındaki sûni ayrımı ortadan kaldırmak için bir tuğla da Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali'nden gelmiş oldu. Sanatçılar, festival emekçileri ve halk arasındaki yabancılaştırıcı ayrımın üstesinden gelmek ve yeniden yoldaşlaşmak için önemli bir mevzi kazanıldı. Hele de halkın sadece izleyici değil aynı zamanda eyleyici olmasına dair festival ilkesiyle birleşince yeni bir "sahne" tanımlamasına doğru taze bir filiz karşıladı fikirleri.

Festivalin tüm süreçlerinin yazılı hale getirilmesi, arşivlerinin dikkatli bir şekilde tutulması övülmeyi hak ediyor.

Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali'nin tüm tartışmaları, toplantı notları, festival organize basamakları, şeması, istatistikleri, güncesi yazılı ve görsel halde arşivde. Aktarımların yeterince güçlü olmadığı bu tarihselliğimiz içerisinde, herkes yaşarken yazmalı ki köprüler her yakaya nefes aldırsın.

Tarih her seferinde hatırlatır bize:

"Nefes olmadan nefes alamazsın! Yol olmadan yol alamazsın!"

Bütün mümkünlerin kıyısında!

Gücünü üretimlerden alan yepyeni bir festivalin imkânıyla karşı karşıyayız. Evvel Temmuz Kültür Festivali yeni bir anlayışın mümkünlerinin kıyısında!

Türkiye'de kültür-sanat faaliyetlerinin birkaç şehrin merkezi noktalarına sıkışmış olduğu bu zamanda festivalin aynı zamanda bir mekân mücadelesi olması kaçınılmazdı. Öyle de oldu, festival, mekân rutinlerini aşındırdı. Devlet tarafından sınırları açık ve örtük olarak çizilen alanların dışına taşıldı.

İlkeler bedelleriyle gelir!

Festival halkın özgücüyle ve dolayısıyla aynı zamanda sanatçıların da özgücüyle yapılır.

Sanatçılar halkın evlerinde kalır, festival emekçilerinin tümüyle aynı yemeği ve fiziksel koşulları paylaşırlar. Pek çok kişi ve grup festivale katılmak istedi ancak şehir dışından gelmek isteyen kişi ve grupların hepsinin ulaşımı için yeterli bütçe oluşturulamadı. Ses sistemi, sahne, ışık sistemi ve diğer teknik eksiklikler barizdi. Hatırlamakta beis yok: "İlkeler bedelleriyle beraber gelir."

İlkelerde açıkça ortaya konduğu üzere "kültürel çoğulcu bir festival" şiarı festivalin ayaklarını sağlamca yere bastırdı. Çünkü festivalin her günü şu şiarla başladı:

İl byinsa ilseno byinsa tariho u byinsa aslo!
Dilini unutan aslını ve tarihini unutur!

Bu festival "parayla yapılamaz"dı!

Bu koşullara rağmen pek çok sanatçı festivalin emekçisi oldu.

Toplam 32 konser performansı, 13 tiyatro performansı, 8 söyleşi, çocuklar ve yetişkinler için 14 atölye çalışması yapıldı. Şurası vurgulanmalı ki böyle bir festival "parayla yapılamaz"dı. Her biri çok değerli sanatçıları, her biri çok değerli festival emekçilerini parayla bu hacimdeki bir festivale dahil etmeye kalkacak birkaç on milyon liranız olsa bile bu özverili emeği ve performansı yakalamak için işte Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali gibi devrimci ruha sahip, parayla yapılamayacak nitelikte bir festivaliniz olmalı. Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali'nde, "emekten yana, starsız, sponsorlara değil halkın özgücüne yaslanan, cinsiyet özgürlükçü, kültürel çoğulcu" bir festival olduk. "Gelecekten gelen şiir"e kulak verdik, omuz verdik. Yolumuz açık olsun.

Arap Alevileri, komünal değerler ve Evvel Temmuz

Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali'ni düzenlerken muradımız geçmişe dair bir romantizm üretmek değil, Arap Alevi halkının sermaye saldırıları karşısında direnen komünal değerlerini modern sınıflar mücadelesinin ilkeleriyle buluşturmaktı.

Hasan Zeytuni

İlkel komünal toplumların on binlerce yıllık ortaklaşmacı, sınıfsız yaşantı biçimleri, şüphesiz sınıflı toplumların ortaya çıkışıyla birlikte yok olmadı. On binlerce yıllık ortaklaşmacı yaşam biçimi, yani komünal yaşantı kendisini sürdürdü.

Sınıflı toplumlara geçişle birlikte komünal toplumların eşitlikçi anayasası bozulmuş, araya mülkiyet ilişkileri girmiştir. Ama ilerleyen yüzyıllar boyunca komünün kimi kalıntıları günümüze kadar ulaşmıştır.

Günümüz kapitalist toplumunda bile, sermaye ilişkilerinin küresel yayılımına karşı komünal değerleri muhafaza eden topluluklar bu saldırılara karşı direnç göstermektedir. Orta Doğu halklarının, Latin Amerika halklarının, Afrika halklarının kapitalist yağma düzeni karşısındaki direnişlerinin tarihsel arka planında bu direniş geleneği gizlidir.

Evvel Temmuz ritüeli

Bir Orta Doğu halkı olan Arap Alevilerin bir inanç kimliği olarak ortaya çıkışı 10. yüzyılın başlarına rastlar. Referans noktası İslam olsa da Arap Aleviliği ortaya çıktıktan sonra Sünniliğin çeşitli yorumları tarafından İslam'ın dışında heretik bir inanç olarak görülür. Bu durum, yüzyıllar sürecek baskılara ve inancın içe kapalı bir biçim almasına neden olacaktı. Bu içe kapalılık inancın, yani aslında komünal ritüellerin muhafazasına yol açacaktı. Arap Alevilerin bilinen 200'den fazla bayramının ve günümüz İslam dünyasından oldukça farklı biçimde gelişen dini ritüellerinin nedeni bir bakıma bu içe kapalı komünal yaşantı olmuştur.

Kutlanan bayramların bir tanesi de Evvel Temmuz'dur. Dini bir ritüelden ziyade, halkın bağrında ürettiği bir komünal gelenek olması sebebiyle bu gelenek coğrafyamızda yaşayan değişik inançlardan, toplumsal yapılardan ve etnik kimliklerden olan halklar tarafından hep devralınmıştır. Böylelikle emeğin kolektif bir şekilde ortaklaştırıldığı ve ürünlerin

paylaşıldığı bir ritüel, bir hasat bayramı olarak Evvel Temmuz günümüze değin gelebilmeyi başarmıştır.

Dünden bugüne Evvel Temmuz

Orta Doğu coğrafyasında günümüzde bu bayramı en canlı bir biçimde yaşatmaya devam eden halk Arap Aleviler'dir. Yakın geçmişe kadar Arap Aleviler her yıl, Evvel Temmuz'da (14 Temmuz) ürünlerini toplamış olmanın mutluluğuyla en yakındaki su kaynaklarına gider ve orada gelenekleri sürdürürlerdi. Samandağ'da Hızır Türbesi'nin olduğu kumsal, Harbiye-Defne civarında şelaleler, İskenderun'da, Karaağaç'ta ve Arsuz'da sahillere doğru gidilip şenlikli bir kutlama yapılırdı.

Bu ritüeller günümüzde zayıflamasının altında kuşkusuz toprağa dayalı ekonomik faaliyetin zayıflaması yatmaktadır. Bölge artık geçimlik tarım ve bahçeciliğin zayıfladığı, sermaye ilişkilerinin daha derinlere nüfuz ettiği, kitlesel bir proleterleşmenin gerçekleştiği bir coğrafyaya dönüşmektedir. Değişen ekonomik faaliyet, komünal ritüelleri de değiştirmektedir.

Festival ve direniş

Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali'ni düzenlerken muradımız geçmişe dair bir romantizm üretmek değil, Arap Alevi halkının sermaye saldırıları karşısında direnen komünal değerlerini modern sınıflar mücadelesinin ilkeleriyle buluşturmaktı. Bu çerçevede, sermayenin yerel ilişkileri kendi çıkarları çerçevesinde dönüştürme aracı olan sponsorların olmadığı, halkın öz gücüne dayalı, star sanatçıların yer almadığı, kolektif emeği ve kolektif karar alma mekanizmalarını esas alan bir festival düzenlemekti.

17 günlük festivalimizi bu ilkeler çerçevesinde organize ettik. Hatay'ın 5 farklı bölgesinde organize ettiğimiz tiyatro gösterimleri, konserler, çocuk atölyeleri, çocuk konserleri, kadınlara özel tiyatro gösterimleri, gençlik etkinlikleriyle hedeflediğimiz şey modern direniş biçimleri ile köklü tarihsel direniş biçimlerini buluşturmaktı.

Özneleşmek, özneleştirmek, karar alma mekanizmalarına doğrudan katılmak, birlikte karar almak, hiyerarşiye karşı mücadele etmek, gündelik yaşamın yabancılaştırılmış, şeyleşmiş ilişkilerine karşı özne ile yaşamın nesnesi arasında doğrudan bağları kurmak gibi temel ilkeleri işletmeye gayret ettik. Bunun yanında yaşamın yeniden üretilmesinde doğrudan rol oynayan kadınların, baskı, asimilasyon ve imha politikalarına karşı direniş bayrağını devralan gençlerin, türlü saldırılar altında yaşamaya çalışan çocukların, bir bütün olarak inancı ve dili yasaklanmış bir halk olan Arap Alevi halkının mücadelelerini görünür kılmaktı maksadımız. Komünal değerler birer direniş silahı olarak ancak ve ancak modern sınıflar mücadelesiyle bir ortaklık içerisine girdikleri zaman ileriye doğru atılmış birer adım olurlar ve geleceğin sınıfsız toplumunun değerleriyle buluşabilirler.

ÇOCUK

Çocuklarla, çocuklar için bir yaz deneyimi

Her Yer Çocuk Yaz Etkinlikleri; yazı aşan etkinlikler

Eğer eşit, özgür, demokratik, barış içinde bir yaşam istiyorsak bunu çocuklarsız yapamayız. Her Yer Çocuk işte bu noktada atılan pratik adımlardan önemli bir tanesi.

Hatice Göz

6 yıldır her yaz yapılan etkinlikler, atölyeler ve şenlikler bu yıl da onlarca gönüllü ile yüzlerce mahallede binlerce çocukla buluşacak. Hatta buluşmaya başladı bile.

Çocuk algısını pratikte yıkabilir miyiz?

Yaşamda, sokakta, evde, okulda, siyasette… Neredeyse her yerde yok sayılan çocukların esasında özne, birey olduğunu bilen bir noktadan hareket eden bu etkinliklerin temel derdi; tüm bu yok sayılma, devamında gelen ihmal ve istismara karşı günlük hayat pratiklerine müdahale etmek ve çocukları toplumun parçası olarak gören bir tarz ve içerikle ilerlemek.

Var olan çocuk algısı ve politikasını pratikte aşmaya, onu aşarken yerine yenisini inşa etmeye çalışan Her Yer Çocuk; bu eşitsizliğin tarihsel olarak geliştiğini, şimdi temelde kapitalizm olmakla birlikte başka birçok eşitsizlik sisteminden beslendiğini bilir. Çocuklar söylendiği gibi "eşit" doğmazlar; hangi sınıfa, nereye, hangi etnik kimliğe doğarlarsa onun içinde yaşarlar. Çocuk oldukları için savaştan, yoksulluktan, göçlerden, afetlerden korunmazlar, tek başına bu yetmez. Çocukların yaşamındaki her şey de bütün bu politik yapılarla bağlıdır. Her Yer Çocuk bu politik bağlamı biliyor, çocuklara "saf" bir çocukluk bağlamında, onlara "iyilik" yapma derdiyle bakmıyor.

Bu nedenle, buradan en fazla etkilenen, zarar gören çocukların işçi sınıfından, emekçi ailelerden, göçmenlerden, ezilen uluslardan çocuklar olduğunun farkında. Etkinlikler bu nedenle en başta bu çocukların yaşadıkları mahallelerde, sokaklarda, boş arazilerde yapılıyor.

Çocuklarla çalışan, onlara "yardım" götüren diğer tüm politikalardan tam burada ayrılıyor. Çocukları eğlendirip kendi gerçek ve onları yok sayan dünyalarına terk etmeyi değil; tam o dünyanın içinde yer alıp kalıcı etkiler yaratmayı, var olan çocuk algısını çocuklarla kurulan bağlar ve yapılan atölyelerle

sarsmayı ve başka bir ilişkinin mümkünlüğünü onlar başta olmak üzere tüm mahalleye göstermeyi dert ediniyor.

Çünkü çocuklarla birlikte başka bir yaşam, gerçek bir ortak yaşam mümkün.

Çocuklar da mahallenin parçası

Esasında çocuklar da o mahallede, o sokakta yaşıyor ama yukarıda bahsettiğimiz çocuk politikası onların varlığını gizliyor.
Peki biz burada bozulan ortak yaşam için ne yapıyoruz?
Zaten soyutlanmış, koparılmış çocukları bir de biz soyutlamıyoruz.
Onları, dünyalarından kopuk ilişkiler içine alarak yaşamı değiştiremeyeceğimizi biliyoruz.
Aksine. Bütün bir mahalleyi, ebeveynleri bu işin içine katmaya çalışıyoruz.
Mahallenin muhtarı, öğretmeni, bakkalı, kırtasiyesi, esnafı…
Çocuklar, ebeveynlerin de dâhil olduğu mahallenin diğer bileşenleri ve Her Yer Çocuk arasında güçlü ve kalıcı, değiştiren bağlar kurup ilerliyoruz.
Süreç ilerledikçe mahallenin çocuklarla kurduğu bağlar farklılaşıyor, çocuklar gündem oluyor, sorunlar konuşulur oluyor.
Çocuklar da zamanla hem etkinliklerle hem de mahalle ile başka bağlar kurmaya başlıyorlar.
Daha çok söz alıp daha fazla fikir belirtiyor; etkili olduklarını, sözlerinin dinlendiğini, ciddiye alındığını gördükçe daha da çok katılabiliyorlar.
Çocukların en temel haklarından olan katılım hakkı böylece pratik yaşamda filizleniyor.

Ufkumuz: Daha çok oyun, daha çok demokrasi!

Çocuklarla ilgili her şey politik bağlarla bakıldığında anlaşılır olabilir.
Çözümün de bugünün içinde, şimdinin çocukları ile birlikte aranıp inşa edilmesi gerekir.
Eğer eşit, özgür, demokratik, barış içinde bir yaşam istiyorsak bunu çocuklarsız yapamayız.
Her Yer Çocuk işte bu noktada atılan pratik adımlardan önemli bir tanesi.
Yaz aylarıyla sınırlı kalan bir çalışma çocukların özneleşmesinde yeterli değil elbette.
Bu nedenle mahallelerde kalıcı bağlar kurup mekânlar oluşturmak, çocukların gidip gelebileceği ve kararlara dâhil olabilecekleri mekanizmalar kurmak çok önemli.
Neredeyse iki ay boyunca yan yana geldiğimiz ve katılmak isteyen çocuklardan oluşan çocuk meclisleri kurmak, bu meclislerin mahallede tanınmasını sağlamak hem etkinliklerin asıl sonucunu verecektir, meyvesini yani hem de çocuklarla birlikte bir yaşamın nasıl olabileceğine dair ufkumuzu birkaç adım öteye taşıyacaktır.
Bunu başarabilirsek diyebiliriz ki "işte, çocuklar varlar, haklarıyla ve çocuk oluşlarıyla".

Yepyeni bir deneyim alanı

Ülkenin hemen her yerinde mahallelerden yükselen çocuk sesleri her geçen yıl daha da gür çıkacak. Çocuklar okullarda, evlerde, sokaklarda daralan alanlarını Her Yer Çocuk Yaz Etkinliklerinde genişletecek. Gökyüzü Kimin?* sorusuna önce ve hep bir ağızdan cevap verecek. Hepimizin, en çok bizim!

Sinem Atasoy

Her Yer Çocuk Yaz Etkinlikleri(HYÇ); çocuklarla yaz aylarında bir araya geldiğimiz, felsefeden ekolojiye, zorbalıktan göçmenliğe kadar her şeyi konuştuğumuz, bilimin, matematiğin, İngilizcenin, satrancın eğlenceli ve ulaşılabilir olduğunu gördüğümüz, karşılaştığımız sorunları oyunlarla keyifle çözdüğümüz hem çocuklar için hem de yetişkinler için yepyeni bir deneyim alanı…

Çocuklarla iletişim

Neoliberal eğitim sisteminin son zamanlarda fazlaca üstünde durduğu, öğretmenlere, ebeveynlere, çocuğa bakım veren hemen herkese bu konu hakkında sertifika programları açtığı bu mesele HYÇ'de bu kadar "mesele" değil. Çünkü bizler çocukları toplumun en önemli parçası olarak görüyor, fikirlerini fazlaca önemsiyor ve yetişkinlere anlatacakları çok şeyin olduğunu biliyoruz. Çocukluk deneyimlerini yok saymadan, yetişkin bakış açımızla çocukları daraltmadan eşit bir zeminde iletişim kurmaya, fikirlerini rahatlıkla söyleyebilecekleri ve yargılanmayacakları alanlar oluşturuyoruz. Her atölye çalışmasında bir araya gelerek iletişim -becerilerimizi- çocuklarla birlikte geliştiriyoruz.
Çocukların cevapladıklarında kendilerini daha rahat ifade ettikleri birkaç soruyu örnek olarak belirledik.
Hareketli bir çalışma ya da bir oyun öncesi şu soruyu sorabilirsiniz mesela;
• Oyunla ilgili anlatılan yönergeleri tam olarak anlayabilmeniz için ne kadar süreye ihtiyacınız var?
Düşünsel bir çalışma öncesi;
• Konuşacağımız konuyla ilgili daha önce neler duydunuz? (Örneğin ekoloji ile ilgili duyduğunuz bir şey var mı? Ya da bu kelimeyi duyduğunuzda aklınıza neler geliyor?)
• Sizce bu konu daha çok kimlerle ilgilidir?
Motor becerilere yönelik bir çalışması öncesi:
• Kendinizden örnek vererek herkesin aynı becerilere sahip olmadığını, farklı alanlardaki becerilerimizi kullanarak ortak bir çalışma yapabileceğiniz vurgusunu yapmak ve tehlikeli olabileceğini düşündüğünüz araçlarla ilgili kısa bir bilgi vermek çocukları çalışma öncesi rahatlatacaktır.

Cinsiyet eşitliği

"Oğlanlar dans edebilir, kızlar kahkaha atabilir."
HYÇ yaz etkinliklerinde, bütün çocuklar farklı, kendine

özgü ve eşittir. Kız ve oğlan çocuklar her an ve alana eşittir.
Çalışmalara katılan, destek veren yetişkinler bunu kabul eder ve bu eşitliğin devamlılığını sağlamak için çocuklarla birlikte çabalar. Ama bazen bu ilkeye ters düşen durumlar olabilir. Bu durumlarda yetişkinler çocukları yargılamaz, ortadaki eşitsizliği desteklemeden örnek davranışlar sergiler.

Her yer çocuk yaz etkinliklerinin yöntemine dair

Çocuklarla yapılan her çalışmanın, çocukların meraklarını arttıracak, birden fazla şekilde düşünmelerini sağlayacak, yaratıcı ve elbette eğlenceli olmasına dikkat etmek yaz etkinliklerinde benimsediğimiz yöntemin kısa bir tanımı olabilir. HYÇ yaz etkinlikleri mahallelerdeki genel havaya da keyifli bir hâkimiyet kuruyor, mekanları çocuklara açan yöntemlere yöneliyor. Sokaklar çocuk şenlikleriyle canlanıyor. Parklar ebeveyn söyleşileriyle ortak mekânlar haline geliyor, çocuklar bahçeleri tiyatro sahnesine sokakları yoga merkezi haline getiriyorlar.
Çocuklara yaz etkinliklerinin sonunda "Nasıl hissediyorsunuz?" sorusuna verilen akılda kalan cevaplardan biri de buydu "burada bize hiç emir verilmedi". Etkinliklerinde görev alan yetişkinler, aileler ve çocuklar birilerine emir vermeden de iletişim kurulabileceğini, özellikle çocukların söz söyleme haklarının olduğunu ve bu hakkın herkes tarafından korunduğu bilirler.
Çocuklarla yapılan her çalışmada öncelik çocuğun yararıdır.

Öpüşün, barışın zorlaması değil gelin konuşalım rahatlığı…

Sokakta, okulda olduğu gibi bazen her yer çocuk 'ta da bazı ufak anlaşmazlıklar çıkabiliyor. Bu anlaşmazlıklarda taraflardan birine ya da bir kısmına zorba demeden önce herkesin kendini rahatça ifade edebileceği bir ortam sağlıyoruz. Anlaşmazlığın kaynağını bulup hep beraber çözüm arıyoruz. Bulunan çözümlerden herkes memnun olana kadar çözüm aramaya devam ediyoruz. Her çocuğun maruz kalabileceği zorbalıklara karşı kendilerini güçlendirebilmeleri için başta çocuk hakları olmak üzere zorbalık karşısında kendilerini güçlendiren atölye çalışmaları yapıyoruz.
Gün sonunda kimsenin kendini kötü hissetmeden eve dönmesini ertesi gün aynı neşeyle yaz etkinliklerine devam etmesini sağlamanın en kolay yolu sorunlar ortaya çıkmadan onlar hakkında bol bol sohbet etmek oluyor. Seneye yapılacak olan yaz etkinliklerine çağrımızı şimdiden yapalım, konuşacak çok şey var çünkü.

*Gökyüzü Kimin? Şubadap Çocuk'un aynı isimli albümden şarkının adı.

POLİTİKA

Suç çetelerini, halkı soyanları, soyguna ortak olanları, soyguna yasal kılıf uyduranları…

#GönderGitsinDevirDeğişsin

Bir saltanat düzeni kurdular. Astıkları astık, kestikleri kestik. Neleri yapabileceğimiz ve neleri yapamayacağımız iki dudakları arasına bakıyor. Her yerde saltanat makamlarının hükümranlığı var.
Hakkını aramak yasak, eğlenmek yasak, ölüyü anmak, diriyi yaşatmak yasak. Hak deyince şiddeti, hukuk deyince dört duvarı, ekmek deyince sefaleti, emek deyince sömürüyü koyuyorlar önümüze.
Ama elbette ülkeye getirdikleri özgürlükler var, haklarını yemeyelim.
Halkı soyma özgürlüğü, ceplerdeki üç kuruşa göz dikme özgürlüğü, çalma özgürlüğü, yağmalama özgürlüğü, doğayı katletme özgürlüğü, kadınları katletme özgürlüğü, halka karşı suç işleme özgürlüğü, yalan söyleme özgürlüğü…

***

Sermayesi, siyasetçisi, bakanı, televizyonu, gazetesi, bürokratı, valisi, kaymakamı, mafyası, çetesi, ırkçısı, halk düşmanı, din bezirganı, cemaati, hırsızı...
Bir olmuş, birlik olmuş, halkı soyuyorlar.
Ekonomik kriz verilerine bir bakın. Enflasyon oranı şu anda yıllık yüzde 176. Sadece aralık ayından bu yana enflasyon artışı yüzde 80,35.
Bu korkunç rakamlar kimlere kaybettiriyor dersiniz? Birkaç sayısal veri daha verirsek tablo anlaşılır: Borsada bulunan 400 şirketin yılın ilk çeyreğinde toplam net kârı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 145 arttı. Altı ayda 111 milyar TL'ye çıkan bir kârdan bahsediyoruz.
Koç Holding geçen yazdan bu yaza kârını yüzde 218 arttırdı.
Alarko holding yüzde 323, Sabancı yüzde 370… Dünyanın en fazla kamu ihalesi alan (devlet kasasını soyan) ve borçları 20 yıl ertelenen beşli çete mi?
Onların da keyifleri yerinde.
Ne demişti halkla alay eden ekonomi bakanı, hatırlayalım:
"Enflasyonu düşürmek için sert tedbirler alabilirdik. Üretimi, büyümeyi tercih ettik. Bu sistemden dar gelirliler hariç üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyorlar."
Onlar paralarını üretime yatırmadılar ki…
Hepsi devletin halkın cebinden topladığı vergilerle verdiği kur korumalı mevduat sistemine yatırdılar paralarını. Paradan para kazandılar.
Kaynağı mı? Ekmeğimize, sebzemize, aşımıza, benzinimize, giyeceklerimize, kısacası en insani ihtiyaçlarımıza bunca zam neden kondu? Fiyat artışları neden oldu? Zenginlerin ceplerine kârlar transfer edilsin diye değil mi?
Milyonlarca insanı soydular, birkaç bin kişi kazansın diye.
Keyfi bir yönetim kurdular, saltanat kurdular. Mafya düzeni kurdular. Hırsızlık düzeni kurdular. Soygun düzeni kurdular.
Yiye yiye doymadılar.

***

İşçi kardeşlerimiz, emekçi kardeşlerimiz, kadınlar, gençler, işsizler, yoksullar!
Bu gidişata dur diyenler de var.
Biz sosyalistler yıllardır bu düzeni teşhir etmeye, yıllardır bu düzenin yıkılması için mücadele etmeye çalışıyoruz.
Halkın gerçek çıkarlarından başka çıkarımız yok. Sömürünün olmadığı bir dünya için çalışıyoruz.
Herkes insanca bir hayata kavuşsun diye çalışıyoruz.
Biliyoruz ki onları göndermek için salt seçim yetmez.
Bu suç şürekasının karşısında, kendi mahallemizde, sokağımızda, iş yerimizde, bulunduğumuz her yerde örgütlenelim, halkçı seçeneğin inşasında birer tuğla da biz koyalım.
Omuz verin bu soyguncu suç çetesini gönderelim.
Omuz verin, birlikte gönderelim.

toplumsal özgürlük

Sahibi ve Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Savaş Çiçek
Adres: İstiklal Cad. Balo Sok. Tokatlıyan Han No: 21 Beyoğlu
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11A/41 Yenibosna/Bahçelievler, İstanbul Tel: 0212 454 30 00